

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Altmışınca İnikat

17 . IV . 1957 Çarşamba

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	200	encümenleri mazbataları (1/36)	208
2. — Havale edilen kâğıtlar	200:201	4. — Bâzı silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa Encü- meni mazbatası ile Hariciye Encümeni mütalâası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/422)	209,211,214,219:222
3. — Yoklama	201	5. — Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 1 950 dekarının satılması hakkında kanun lâyihası ve Ziraat ve Bütçe encü- menleri mazbataları (1/427)	209:211
4. — Sualler ve cevapları	201	6. — Sanayi sicili hakkında kanun lâyi- hası ve İktisat ve Adliye encümenleri maz- bataları (1/504)	211:213
A — Şifahi sual	201	7. — Maarif Vekâleti kuruluş kadroları ile merkez kuruluş ve görevleri hakkın- daki 2287 sayılı Kanunda leğışiklik yapıl- masına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değışiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Ma- arif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/542)	213:214
1. — Kars Mebusu Mehmet Hazer'in, Hükümetimizin Cezayir hâdiseleri dolayı- siyle Fransız Hükümeti veya Birleşmiş Milletler nezdinde bir teşebbüste bulun- mayı düşünüp düşünmediğine dair, Hari- ciye Vekilinden şifahi suali (6/339)	201	B — Tahrirî sualler ve cevapları	214
5. — Müzakere edilen maddeler	202	1. — Elâziğ Mebusu Selâhattin Toker'in, Etibank Hazar Hidro - Elektrik San- trali toprak hafriyat ve tesviyesi hakkın-	
1. — Kars Mebusu Turgut Göle'nin teş- riî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/417)	202:204		
2. — Elâziğ Mebusu Selâhattin Toker'in teşriî mâsuniyetinin kaldırılması hak- kında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mü- rekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/379)	204:208		
3. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliğı kanunu lâyihası ve Ziraat ve Adliye			

daki sualine Nafia Vekili Etem Menderes, İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu ve Dahiliye Vekili Namık Gedik'in tahriri cevapları (7/302)

214:216

2. — Trabzon Mebusu Emirullah Nut-

ku'nun, Nafia Vekâleti 1956 yılı bütçesinin yatırıma ait bâzı fasıllarına mevzu tahsisattan ne kadarının harcandığına dair sualine Nafia Vekili Etem Menderes'in tahriri cevabı (7/304)

216:218

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Maarif Vekilliğinden istifa eden Sivas Mebusu Ahmed Özel'in istifasının kabul ve yerine Samsun Mebusu Tefvik İleri'nin tâyin edildiğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi okundu.

Vâkı davet üzerine İran'ı ziyaret edecek olan Türkiye Büyük Millet Meclisi Heyeti seçimi yapıldı.

Kars Mebusu Mehmet Hazer'in, Hükümetimizin Cezayir hâdiseleri dolayısıyla Fransız Hükümeti veya Birleşmiş Milletler nezdinde bir teşebbüste bulunmayı düşünüp düşünmediğine dair Hariciye Vekilinden şifahi suali, alâkalı Vekil hazır bulunmadığından, gelecek İnikada bırakıldı.

6831 sayılı Orman Kanununun muvakkat birinci maddesinin ilgasına dair kanun teklifi-

nin heyeti umumiyesi hakkındaki müzakereye devam olundu. Ve kabul edilen taktir üzerine kanun teklifi reddedildi.

Kars Mebusu Turgut Göle'nin teşrii masu niyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası bir müddet görüşüldü.

17 . IV . 1957 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili

Kâtip

Bursa Mebusu

Van Mebusu

Ağâh Erozan

Muslih Görentaş

Kâtip

Kayseri Mebusu

Hakkı Kurmel

Sualler

Şifahi sualler

1. — Tunceli Mebusu Fethi Ülkü'nün, köy eğitimleri hakkındaki şifahi sual taktirri Maarif Vekâletine gönderilmiştir (6/345)

2. — Trabzon Mebusu Mahmut Goloğlu'nun, Trabzon'un buğday ihtiyacına dair olan şifahi sual taktirri İktisat ve Ticaret Vekâletine gönderilmiştir (6/346)

3. — Trabzon Mebusu Muzaffer Harunoğlu'nun, Trabzon Hava Meydanı inşaatına dair olan şifahi sual taktirri Nafia ve Münakalât vekâletlerine gönderilmiştir. (6/347)

Tahriri sualler

1. — Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, Besni kazası Trahom Hastanesine dört yıldır doktor tâyin edilmemesi, hidro - elektrik santrali ile hastanenin bitirilmemiş olması sebeplerine ve el tezgâhı ile çalışan halka ucuz iplik temini hususunda ne düşünüldüğüne dair tahriri sual taktirri Başvekâlete gönderilmiştir (7/320)

2. — Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, Şark Kromları Müessesesinin 1956 ve 1957 senelerindeki krom nakliyatı işlerine dair tahriri sual taktirri Başvekâlete gönderilmiştir (7/321)

2. HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Teklifler

1. — Denizli Mebusu Baha Akşit ve 5 arkadaşının, Astsubay Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesine, 31 nei maddesinin yürür-

lükten kaldırılmasına ve muvakkat bir madde eklenmesine dair 6744 sayılı Kanuna ek kanun teklifi (2/462) (Millî Müdafaa ve Bütçe encümenlerine)

2. — Denizli mebusları Baha Akşit ve Hamdi Sancar'ın, Diyanet İşleri Reisliği teşkilât ve vazifeleri hakkındaki Kanuna ek kanun teklifi (2/463) (Bütçe Encümenine)

3. — Kırşehir Mebusu Tahir Taşer'in, Ulusal bayram ve genel tatiller hakkındaki 2739 sayılı Kanunun ikinci maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun teklifi (2/464) (Dahiliye Encümenine)

Tezkere

4. — Devlet Orman İşletmeleriyle kereste fabrikalarının 1955 yılı muameleleri hakkında tanzim edilen raporun bilançolarla birlikte sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/503) (Divanı Muhasebat encümenine)

Mazbatalar

5. — Ege Üniversitesi adıyla İzmir'de bir üniversite kurulması hakkındaki 6595 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/602) (Ruznameye)

6. — Zirai maddeler ticaretinin geliştirilmesine ve yardımlaşma hakkındaki muaddel Amerikan Kanununun 1 nei kısmı hükümleri gereğince,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında münakit 12 Mart 1956 tarihli Zirai Emtia Anlaşmasına ek 11 Mayıs 1956 tarihli Anlaşmanın ve imzası zımında teati edilen mektupların tasdıkı hakkında kanun lâyihası ve Hariciye, Ticaret ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/532) (Ruznameye)

7. — Antalya Mebusu Burhanettin Onat'ın, hariçten satın alınan buharlı ve motorlu gemilerle memlekette yapılan mümasilleri için getirilecek eşyanın gümrük resminden istisnasına dair 3339 sayılı Kanunun birinci maddesinin tadili hakkında kanun teklifi ve Gümrük ve İnhisarlar, Münakalât, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/316) (Ruznameye)

8. — Harclar Kanununun 97 nei maddesinin tadili ve bu kanuna muvakkat bir madde ilâvesi hakkında kanun lâyihası ile Edirne Mebusu Rükneddin Nasuhioğlu ve 3 arkadaşının, Harclar Kanununun 97 nei maddesinin tadili ve bu kanuna muvakkat bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/482, 2/345) (Ruznameye).

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,10

REİS — Reisvekili Ağâh Erozan

KATIPLER : Hakkı Karmel (Kayseri), Attilâ Konuk (Antalya)

3. — YOKLAMA

REİS — Yoklama yapacağız, efendim.
(Erzincan mebuslarına kadar yoklama yapıldı.)

REİS — Celseyi açıyorum, efendim.

4. — SUALLER

A — ŞİFAHİ SUAL

1. — Kars Mebusu Mehmet Hazer'in, Hükümetimizin Cezayir hâdiseleri dolayısıyla Fransız Hükümeti veya Birleşmiş Milletler nezdinde bir teşebbüste bulunmayı düşünüp düşünmediğine dair, Hariciye Vekilinden şifahi suali

(6/339)

REİS — Sual sahibi burada mı? (Yok, sesleri) Gelecek İnikada talik edilmiştir.

Bir defa müzakereye tâbi maddelere geçiyoruz.

5. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Kars Mebusu Turgut Göle'nin teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/417)*

REİS — Geçen İnikatta mazbata üzerinde müzakere açılmıştı. Müzakereye devam ediyoruz. Söz hikmet Bayurun, buyurun efendim.

HIKMET BAYUR (Manisa) — Bir arkadaşımızın yargılanması konusunda ne kadar titiz davranmak lâzımgeldiğini herkes takdir edeceği için bunun üzerinde durmak istemiyorum. Komisyon Başkanı arkadaşımız Muhlis Tümay'ın muhalefet şerhi bize şunu gösteriyor : Turgut Göle arkadaşımız sanık olarak karşımızda değildir, tertibe gelmiş bir kimsedir. Muhlis Tümay'ın şerhi tamamiyle bunu gösteriyor. Bu vaziyet karşısında yargılanmasını kabul etmemiz hiç de doğru olmaz. bilâkis, Feridun Ergin arkadaşımızın verdiği izahat da bu inancı belirtmektedir, bu tertibi yapan ve oraya imzasını acap şekilde koyanları yargılamak lâzımgelir. Bu bir.

İkincisi; son bütçe görüşmelerinden itibaren başka bir hava esemeye başlamıştır. Bu yargılama işinde anılan olaylar bu havadan önceye ait şeylerdi. Her iki arkadaş için, Salâhattin Toker ve Turgut Göle için söylüyorum, bu iş bu dâvayı bozmaktan başka bir işe yaramaz.

Yeni durumun esası nedir? İktidar muhalefeti fazla sıkıştırılmıyacak, muhalefet de muhalefeti aşırı bir lisanla yapmıyacak, aşırı gitmiyecek.

Şimdi, bir yıl önce, iki yıl önce görülen işler dolayısıyla; bu kadar kuvvetli hukukçularımız, eski Ağır Ceza Reisimiz Muhlis Tümay'ın bu şerhi Feridun Ergin'in de izahatı olduktan sonra, dokunulmazlığı derhal kaldırarak olursak memlekette çok hoş görünen havayı bozarız.

Ben yansız bir mebus olarak şunu söylemek isterim ki; iktidar bu işi yaparsa daha çok kendisinin istifade etmiş olduğu havayı bozmuş olur. Gerek muhalefetin, gerekse iktidarın işine yarıyan bugünkü havayı bozmamak için, burada muhalefet şerhini yazan Muhlis Tümay'ın her iki teklifini de kabul etmemiz ve bu mebus arkadaşların yargılanmasını devre sonuna bırakmamız en doğru hal çaresidir.

REİS — Turgut Göle.

TURGUT GÖLE (Kars) — Muhterem arkadaşlar; 26 Haziran 1955 tarihinde Cumhuriyet Halk Partisinin Antalya kongresinde yaptığım bir konuşmadan dolayı mahallî Cumhuriyet sayıcılığının hazırlamış olduğu dosya, teşrii masuniyetinin kaldırılması için yüksek huzurunuzda gelmiş bulunmaktadır. Bu dosya münderecatına göre ben Büyük Millet Meclisinin ve Hükümetin şahsiyeti maneviyesini tahkir etmişim.

Arkadaşlar, kendimi müdafaa etmiyeceğim. Ancak bu dosya dolayısıyla milletvekilinin teşrii vazifelerini serbestçe ifa edip edemiyeceğini takdirlerinize sunacağım.

Arkadaşlar, malûmdur ki, teşrii masuniyet; bir milletvekilinin doğrudan doğruya teşrii vazifesini serbestçe ifa edebilmesi için Anayasa vâzı tarafından ihdas edilmiş bir müessesedir. Bu itibarla masuniyetin kaldırılabilmesi için ciddi sebepleri arayıp bulmak lâzımgelir. Aksi halde ciddi sebeplere dayanmayan takiplerle ancak mebusların teşrii vazifelerini yapmaları önlenbilir.

Arkadaşlar, kanun vâzı bu gibi halleri bertaraf etmek için takibatın ciddi vakialara ve sebeplere dayanıp dayanmadığını tahkik yetkisini bizzat teşrii organa bırakmıştır. Bendeniz de bundan kuvvet alarak huzurunuzda dosya mealini arz etmeye çalışacağım.

Arkadaşlarım; bâzi muhterem arkadaşlarımın da beyanları veçhile, huzurunuzda gelen zabıt asla bir zabıt varakası değildir. Yüksek malûmunuzdur ki, zabıt varakası vazifeli memurlar tarafından ve hâdis mahallinde hâdisenin cereyan tarzını tesbit eden bir vesikadır. Burada böyle bir vesika mevcut değildir, zabıt varakası diye gelen yazı asla bu mahiyette bir vesika değildir. Bu böyle olmadığı gibi dosya içindeki ifadeleri bulunan polislerin beyanları da bunu tesbit etmiş bulunmaktadır.

Arkadaşlar, arz ettiğim gibi 26 . VI . 1955 te konuştuğum Antalya'da. 1955 tarihinden tam bir yıl iki ay sonraki Adliye Vekâleti Ceza İşleri Umum Müdürlüğünün 22232 sayılı ve 7. VIII . 1956 tarihli emrini okuyacağım.

«Büyük Millet Meclisinin, Adliyenin mânevi şahsiyetini tahkirden maznun Kars Mebusu Turgut Göle hakkındaki zabıt varakası aslı ve sureti mevcut ise buna istinaden, mevcut değil ise ye-

niden ve 27. III. 1955 tarih, 3/34 sayılı tamim dairesinde tanzim ve tesis edilecek fezlekeli evrakın acele gönderilmesini rica ederim.»

Adliye Vekâleti bu emri Antalya Cumhuriyet Müddeiumumiliğine yazmıştır. Bir sureti bendenizde ve dosyada mevcut bulunmaktadır.

Arkadaşlarım; şimdi huzurunuzda dosya muhteviyatını arz etmek istiyorum. Bendenize isnad edilen sözleri konuşup konuşmadığımı; aradan bir yıl iki ay geçtikten sonra değil, kongre gününü tesbit eden muhtelif gazetelerden, müsaade ederseniz, yazılar okuyacağım, zamanınızı alıyorum, af buyurun.

Antalya'da çıkan (Şelâle) gazetesinden... Burada benim hangi mevzulara temas ettiğim, kimlerin hangi mevzulara temas ettiği ve ne konuştuğu açıkça belli olacaktır. Sinob Mebusu Şerafettin Ayhan arkadaşım ile beraber gitmiştim. «Sinob Mebusu Şerafettin Ayhan, Basın hürriyeti, resmî araba, hâkim teminatı ve ispat hakkı mevzular üzerinde durmakla beraber konuşmasında, iktisadi meselelere fazlaca yer vermiştir. Kars Mebusu Genel Sekreter Yardımcısı Turgut Göle, husumet andından, Halk Partisi mallarının alınmasından, Kırşehir meselesinden, Demokrat Partiyi suçlandırmış, iktisadi durumdan bahsederken Amerikan yardımını izah ederek bu hususta rakamlar vermiştir. Sonra seçimlere geçilmiştir.»

Vatan gazetesi: «... Delegation hayat pahalılığının günden güne arttığını, iktidarın buna çare bulmaktan âciz kaldığını, antidemokratik kanunlara yenilerinin ilâve edildiğini söylediler ve basın hürriyeti ile hâkim teminatı, üniversite muhtariyeti ve ispat hakkının tanınmamasından şikâyet edildi. Bundan sonra Sinob Milletvekili Şerafettin Ayhan ve bilâhara parti Genel Sekreter Yardımcısı Turgut Göle birer konuşma yaptılar.»

Cumhuriyet gazetesi: «... Şerafettin Ayhan'ı takiben C. H. P. Genel Sekreter Yardımcısı Kars Mebusu Turgut Göle kürsüye gelmiş ve bir saatlik konuşmasında kalay, şeker, nal, mih, kahve ve çay darlığına işaret ettikten sonra karaborsacılar mevzuundaki düşüncelerini açıklamış... Antalya Halk Partisi Vilâyet teşkilâtının Çadırılı kongresi 4 saat devam ettikten sonra yapılan seçimleri mütaakip dağılmıştır.»

Arkadaşlar, bunları, isnad edilen suç hakkından daha iyi bir fikir ve kanaat verir diye arz edi-

yorum. Ulus gazetesi : «Sinob Milletvekili Şerafettin Ayhan yaptığı konuşmada ezcümle şöyle demiştir :

Dokuz senedir tahakkukuna çalıştığımız demokrasinin tam bir çıkmaza saplanmasından mütevellit acılarımız büyüktür. İktidar şunu bilmelidir ki, mevcut ve yeniden vaz'edilen antidemokratik kanunlarla demokrasi değil, sözü bile edilemez. Vatandaş en ehemmiyetsiz bahanelerle hapse atılıyor, saçları kesiliyor. 1947 den 1950 ye kadar süren devreyi şimdi mumla arıyoruz.

O günler Adliyeye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden direktif verilmiyordu. O zamanın Cumhuriyet Başkanına yapılan hücumları bugünkü iktidar sahipleri gazetecilerin sırtlarını okşayarak tasvibediyorlardı.

Bundan sonra söz alan Kars Milletvekili ve Genel Sekreter Yardımcısı Turgut Göle, objektif olarak günün olaylarını aksettirmiş, partiler arası münasebetleri açıklamış, Mecliste tatil günü arifesinde kopan fırtınanın içyüzünü anlatarak ifadelerini bitirmiştir.

Konuşmalar fâsılasız 6 saat devam etmiştir.»

Muhterem arkadaşlarım, bendeniz gazetelerden bunları okumakla kendimi - tekrar ifade edeyim - müdafaa etmek kararında değilim. Gayem durumu olduğu gibi Yüksek Meclise arz etmektir. Bu gazetelerden okunan yazılarla benim hangi mevzulara temas ettiğim açıkça meydandadır. Isnad edilen sözler tarafımdan sâdir olmamıştır. Kabul etmediğim bu sözlerin mahiyeti hukukîyesini de incelemeye lüzum görmüyorum. Mahkemeye intikal edecek olan bir mevzu için burada konuşmayı zait addetmekteyim.

Aziz arkadaşlarım, bahar havası, ne havası eserse essin, ben hiçbir zaman lütuf isteyen insanlardan değilim. Bunun böyle bilinmesini istirham ederim.

Esasen kanaatimce Meclisin muhterem üyeleri, havanın bahar veya kış olmasına göre değil, vicdanlarının ve kanaatlerinin sesine göre hareket eden şahsiyet sahibi insanlardır. Ben milletvekillerini böyle düşünüyor ve böyle kabul ediyorum. (Bravo sesleri)

Takdir Yüksek Heyetindir.

REİS — Muhit Tümerkan. (Reye, reye sesleri) (Vazgeçti vazgeçti, sesleri) Müsaade buyurun, efendim.

Mehmet Hazer. (Vazgeçti sesleri)

Tahir Taşer. (Vazgeçti sesleri)

Mazbata üzerinde başka söz isteyen yok.

HASAN HAYATİ ÜLKÜN (Niğde) — Müsaade buyurursanız bir noktayı tavzih edeceğim.

REİS — Buyurun. (Vazgeçti, vazgeçti sesleri) Efendim, başka söz isteyen arkadaşımız olmadığına göre Kars Mebusu Turgut Göle'nin teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkındaki mazbatayı oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Takibat Devre sonuna bırakılmıştır.

2. — *Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/379) (1)*

REİS — Mazbatayı okuyoruz, efendim.

(Mazbata ve muhalefet gerhi okundu.)

REİS — Mazbata üzerinde söz isteyen arkadaşımız var mı, efendim?

Tahir Taşer, buyurun.

TAHİR TAŞER (Kırşehir) — Muhterem arkadaşlar; hükümetin mânevi şahsiyetini tahkirden maznun Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker hakkındaki Muhtelit Encümen mazbatası, Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun 12 nci maddesine istinat etmektedir. 12 nci maddeyi aynen okuyorum :

«Ecnebi hizmeti resmîyesinde bulunanlar, mücazâtı terhibiye veya sirkat, sahtekârlık, dolandırıcılık, emniyeti suiüstimal, hileli iflâs cürümlerinden biriyle mahkûm olanlar, mahcurlar, tâbiyeti ecnebiye iddiasında bulunanlar, hukuku medeniyeden iskat edilmiş olanlar, Türkçe okuyup yazmak bilmiyenler mebus intihabolunamazlar» denilmektedir. Maddenin şu sarîh ibaresine göre ancak maddede tadadedilen suçları işliyenler mebus olmak hakkından mahrumdur. Binaenaleyh 12 nci maddenin masuniyeti teşriiye müessesesi ile yani bir mebusun masuniyeti teşriiyesinin kaldırılıp kaldırılmaması mevzuu ile bir alâkası yoktur. Muhtelit Encümen kararlarında mebusa isnadolunan suçun mücazâtı terhibiyeden olması masuniyeti teşriiyesinin kaldırılması için kâfi bir sebep te-

lâkki edilmektedir. Bugün Turgut Göle arkadaşımız hakkında memnuniyetle telâkki ettiğim masuniyeti teşriiyesinin ademiref'ine dair olan kararı diğer mümasıl hâdiselerde maalesef tatbik etmedik. Daima mücazâtı terhibiyeden bahseden 12 nci maddeyi esas tutarak birçok mebus arkadaşların masuniyeti teşriiyelerinin kaldırılmasına karar vermiş bulunuyoruz. Mücazâtı terhibiye 1274 tarihli eski Ceza Kanunumuzun 3 ncü maddesinde cinayetin karşılığı olarak kullanılmakta idi. Ölüm, müebbet veya muvakkat kürek, kalebentlik, nefyiebedî, müebbeden rütbe ve memuriyetten mahrumiyet, hukuku medeniyeden iskat cezaları mücazâtı terhibiye teşkil ederdi. Yeni Ceza Kanunumuzun 587 nci maddesi mücazâtı terhibiye ve cinayet tâbirlerini badema Ceza Kanununda muharrer müebbet veya muvakkat ağır hapis ve beş seneden fazla hapis ve hidematı âmmeden memnuniyet ve müebbet sürgün ile bunları müstelzim cürümlere masruf olarak kabul etmiş bulunmaktadır.

Teşkilâtı Esasiye Kanunumuz mevkii meriyete girdiği zaman bugünkü Ceza Kanunumuz henüz ortada yoktu. Teşkilâtı Esasiye Kanunumuz 1924, Ceza Kanunumuz ise 1926 tarihinde yürürlüğe girmişlerdir. Binaenaleyh Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun mevkii meriyete girdiği tarihte mer'i olan eski Ceza Kanunumuzda kullanılan mücazâtı terhibiye tâbirini Ceza Kanunumuzun anladığı mânada anlamak ve bunu masuniyeti teşriiyesinin ref'ine sebep göstermek doğru bir hareket olmasa gerekir.

Aziz arkadaşlarım, bir mebusun masuniyeti teşriiyesinin kaldırılıp kaldırılmaması meselesi, Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun 17 nci maddesinde derpiş edilmektedir. Bu maddede gerek intihabundan evvel ve gerekse sonra, aleyhinde suç isnadedilen bir mebusun masuniyeti teşriiyesinin kaldırılması, tevkif veya muhakemesinin icrası Heyeti Unumiyenin kararına menuttur, demektir ki, bir suçun mücazâtı terhibiye mahiyetinde olması veya olmaması haizi tesir değildir.

Binaenaleyh, bir mebusun masuniyeti teşriiyesinin kaldırılması teklif edilirken; işlenen suçun mahiyeti, masuniyet teşriiyesinin kaldırılması için kâfi bir sebep değildir. Her ne suretle olursa olsun, Yüksek Meclis takdir hakkını kullanmak suretiyle bir mebusun masuniyeti teşriiyesini kaldırabilir. Nitekim bugün, Tur-

(1) 132 S. Sayılı matbua zaptın sonundadır.

gut Göle hakkında ittihaz buyurduğunuz karar, 17 nci madde hükmünün tatbikatından başka bir şey değildir. Turgut Göle hakkında gayet isabetli bir karar verdiniz. Tutulan zabıt varakasının mutlaka hakikatin bir ifadesi olduğunu kabul etmek zor bir iştir.

Selâhattin Toker'in dosyasını tetkik ettim. Konuşmanın yapıldığı sırada müddeiumumi muavini ile emniyete mensup kimseler tarafından zabıt tutulmuş. Zaptı bunlardan başka imza eden kimse yok. Böyle bir zabıtla bir mebusun teşrii masuniyetinin kaldırılması doğru değildir. Bu yolu artık terk edelim. Mebusun huzur ve emniyet içinde vazifesini yapabilmesi bir zaruret. Bu sakim usullerle mebusun teşrii masuniyetinin kaldırılması asla doğru değildir. Bütün parlamenter memleketlerde de usul budur. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Buyurun, Feridun Ergin.

FERİDUN ERGİN (Urfa) — Mehmet Hazer'den sonra konuşacağım.

REİS — Buyurun, Mehmet Hazer Bey.

MEHMET HAZER (Kars) — Muhterem arkadaşlar, Meclise gelmeden evvel de yakinen tanıdığım Salâhattin Toker'in teşrii masuniyetinin kaldırılması bahis mevzuu olduğu bir sırada söz almış bulunuyorum. Fakat maksadım asla Salâhattin'i müdafaa etmek değildir. Maksadım, teşrii masuniyet müessesesini ve bir mebusun ifasiyle mükellef olduğu teşrii vazifenin böyle birtakım kayıtlardan sonra, bir de bâzı tatbikat aksaklıkları ile tahdide uğramasına mahal verilmesini önlemektir. 1956 yılında yeni bâzı şiddet kanunlarının tedvini sırasında, havanın gergin olduğu zamanda Salâhattin Toker arkadaşımızın Antalya'da yaptığı bir konuşması zabıtla tevsik edilerek teşrii masuniyetinin kaldırılması istenmektedir.

Muhterem arkadaşlar; zabıt varakası hakkında Sayın Feridun Ergin evvelki celsede uzun izahatta bulundu, ben bu mevzuda fazla konuşmayacağım. Bu zabıt varakasında dahi mevcut kanuna ve devam edegelen tatbikata rağmen o günkü toplantıyı tertibedenlerden hiçbirisi imzaya davet olunmamıştır. Alâkadar da keza zabıt varakası hakkında haberdar edilmemiştir. Halbuki malûm bulunduğu üzere mer'i olan kanuna ve tatbikata göre zabıt varakası hâdisе anında ve hâdisе tarihinde tanzim olunur ve alâkahılar zabıt varakasının muhtevi-

yatını okuyup, imzaya davet olunurlar. Alâkahıların zabıt varakasına bir itirazları varsa ayrıca şerh ederler. Toplantıyı tertibedenler hakkında böyle bir imkân verilmemiştir. İş sadece bu noktadan mütalâa edilse bile tutulan zabıt varakasının nazarı itibara alınmayacağı, kanuni vasfı haiz muteber bir vesika olmadığı aşikârdır.

Arkadaşlar; diğer taraftan dosyayı ariz ve amik tetkik eden Sayın Encümen Reisi bu zabıt varakasıyla teşrii masuniyetin kaldırılmasına mahal olmadığı hususunu Muhalefet Şerhinde belirtmiş bulunmaktadır. Esasen bu gibi kararları verebilmek için müdellel ve kanaat verici bir zabıt varakasının ve ikna edici diğer vesikaların bulunması lâzımgelir. Yalnız mesele arz ettiğim cihetten mütalâa edilse bile kanaat verici bir delil bulunmadığına göre Selâhattin Toker arkadaşımızın da teşrii masuniyetinin kaldırılmamasına ve takibatın icrasının Devre sonuna bırakılması lâzımgeldiği kanaatindeyim.

Diğer taraftan teşrii masuniyetin kaldırılmasının Devre sonuna bırakılması bu işin adli takipten kaldırılması mânasına gelmeyeceğine göre mebusların vazifelerini rahatça ve huzur içinde yapabilmelerini temin için ve şimdiye kadar takibedilen usüllere de uygun olarak bu arkadaşımızın teşrii masuniyetinin kaldırılması hakkındaki talebin Devre sonuna bırakılması yerinde olacağına kaani bulunuyorum.

REİS — Muhit Tümerkan.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Feridun Bey konuşacak galiba.

REİS — Feridun Bey söz sırasını Mehmet Hazer Beye verdiler, zatiâliniz aradamız. Bu itibarla sizden sonra Feridun Beyin konuşması mümkündür.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Hazer Beyden sonra konuşacağım dedi de onun için arz ettim.

REİS — Buyurun, söz sırası sizdedir.

MUHİT TÜMERKAN (Sinob) — Aziz arkadaşlarım; Anayasanın tedvini sırasında terhipli suçları ifade etmekte olan bir kanun da yürürlükte idi. O kanunla, terhipli suçlar, yani büyük isyanlar, kötü teşebbüsler, müteaviz hareketler cezalandırılmakta idi. Kanunda terhip-

li suçlar böyle ağır hareketler olarak tavsif edildiği için Anayasa tedvin edildiği zaman bunların sayılması bırakılmış ve sadece «Terhipli cezalar, ifadesi» kaydedilmiştir. Anayasanın hükümlerinde, ruhunda bir değişiklik yapılması, ayrı bir statüye, ayrı bir rejime tâbidir. Terhipli cezaların, hususi bir kanunda sonradan da zikredilmesi bilhassa tatbikat bakımından ehemmiyetlidir, tatbikateçiler için yol göstermesi bakımından değerlidir. Fakat Anayasanın tedvinindeki ruha uygun takdirlerimizi engelliyemez. Anayasanın bupları yeniden kendi çerçevesi içine alması için şartlar vardır. Anayasanın tedvininde terhipli cezalı olarak mevzuahsolan suçların dışında başka her hangi bir suç bilâhara terhipli suçlar içine ithal edilerek Anayasaya müessir olacak olursa, Anayasanın ruhunda da değişiklik olur. Bu sebepten Anayasanın tadil ve tefsirine dair hükümlerin yerine gelmesi lâzımdır. Bu olmamışsa teşriî masuniyet gibi mühim mesele de, takdirlerimiz açığı kapatır. Hulâsa edeyim; bilâhara çıkan bir Usul Kanununda veya tâli kanunlarda bâzı basit ve âdi suçların terhipli cezalı sayılacağına dair hükümler bulunmuş olması bunun Anayasaya müessir olmasına imkân vermez. Bu yeni ilâveler ceza tatbikatı bakımından Adliye Vekâletinin bâzı tatbikatı bakımından bir direktif olabilir. Fakat buradaki takdirlerimizde ruhu ihmal edemezsiniz. Bugün Selâhaddin Toker arkadaşımızın mevzuubahis suç mevzuunun da bu ruhla tetkiki lâzımdır. Bundan başka, diğer arkadaşlarımızın zabıtlardaki eksiklikleri belirtmesi bir yana, isnadedilen suç tahaddüs etmiş olsa dahi, bu suç Anayasanın tedvinini sırasında mevcut terhipli suçlarla kıyas kabul etmez. O suçlardan olmadığı meydandadır. Bu sebepten teşriî masuniyetinin kaldırılmaması lâzımdır. Kaldı ki bu teşriî masuniyet müessesesinin korunmasına eskiden beri Büyük Millet Meclisi büyük hassasiyet göstermektedir. Bu hususta daha evvele ait bir misali arz edeceğim; o zaman bana hak vereceksiniz:

Hatırhyacaksınız; burada encümen; bir arkadaşımızın sahtecilik, dolandırıcılık ve mümasili hareketler gibi ithamlarla teşriî masuniyetinin ref'ini ileri sürmüştü. Bu ileri sürülen tekli arkadaşlarımızdan birçokları da desteklediler. Maraş Mebusu olan bu arkadaşımızın teşriî masuniyetinin ref'ini istediler ve encümenin

ifadelerini kuvvetlendirdiler ve teşriî masuniyetinin kaldırılması için Meclisten hüküm istediler. Muvafık muhalif birçok arkadaşlarımız müttetiktiler. O gün huzurunuzda çıkmıştım ve masuniyet müessesesinin, demin arz ettiğim gibi, terhipli suçlar mevzuunun Meclisçe âdilâne takdir edilmesini diledim. Demin arz ettiğim mânada anlaşılması lâzımgeldiğini söyledim. Arkadaşımızı affediyor değiliz, ya eğer suçu varsa nihayet çekecektir, akibetini görecektir, dedim, ve sözlerimi şöyle bağladım: Çok sarıh ve çok vâzih, memleketimizin hayatını ve istikbalini tehlikeye düşüren hâdiseler olmadıkça masuniyet müessesesine dokunmıyalım. Komisyonun raporu hilâfına, konuşan arkadaşlarımız ifadeleri hilâfına sizden adalet rica ediyorum. Bu arkadaşımızın masuniyeti teşriîyesini kaldırmayın, dedim. Lûtuף buyurdunuz, alkışlamıştınız, arkadaşımızın masuniyeti teşriîyesini kaldırmadınız. Ben bu sefer alkış beklemiyorum. Demin tezahür eden vicdani kanaatleriniz gibi bu arkadaşımız hakkında da aynı şekilde vicdani kanaatlerinizin adilâne bir surette tecellisini rica ediyorum.

REİS — Feridun Ergin.

FERİDUN ERGİN (Urfa) — Arkadaşlar, Teşkilâtı Esasiye Kanununun verdiği bir vazifeyi ifa ederken, hakkında tutulan bir zabıt dolayısıyla, Selâhaddin Toker arkadaşımın takibata mâruz bırakılmasını tasvibeden Muhtelit Encümen raporuna itiraz etmek maksadıyla söz almış bulunmaktayım.

Niçin Selâhaddin Toker arkadaşımız hakkında takibat açılmasına dair bir talep yapılmıştır? Kendisine isnadedilen suçu mahiyeti nedir? Bu hâdisede ahlında nasıl bir karakter taşımaktadır? Müsaade ederseniz birkaç kelime ile bu noktalara teker teker dokunmak istemekteyim.

Takibat yapılmasını icâbettiren mevzu ne hukuk bakımından ve ne de adli bakımdan hiçbir yenilik ihtiva etmemektedir. Konuşması sırasında Selâhaddin Toker'in ortaya atmış olduğu görüşler ve tez bütün hukuk fakültelerinde ve bütün demokratik rejimlerde şimdiye kadar münakaşa edilen mevzulardandır. Ve böyle bir mevzuun, yani dünya efkârı umumiyesinde, tahlillerin, ilmî araştırmaların ve hâdiselerin süzgecinden geçirilmiş bir mevzuun, adli bir takibata mevzu yapılması da memleketimizde ilk

defa raslanan bir hâdise değildir. Bu hâdise bana senelerce evvel cereyan etmiş başka bir adli vakayı hatırlatmaktadır. 19. yüzyılın en çok okunan muharrirlerinden birinin eseri bundan uzun zaman evvel, belki de İkinci Cihan Harbinden evvel, milletvekili olan Nasuhi Baydar tarafından türkçeye çevrilmiş ve dünya edebiyatının bu klâsik eserinin türkçeleştirilmesi dolayısıyla müddeiumumilik bir dâva açmıştır. Şimdi de buna benzer bir dâva karşısında bulunmaktayız. Bütün hukuk fakültelerinde bahis mevzuu edilen bu tez, bir siyasi toplantıda ortaya atılmış ve dolayısıyla bu tezi ortaya atan arkadaşımız hakkında iddia makamı takibat açmak lüzumunu hissetmiştir. Burada size yabancı müelliflerin söylediği sözlerden ufak bir misal vereceğim. Arz edeceğim misal şudur : «Muasır demokrasilerde icrayı hükümet eyliyenler eski devirlerin taht ve taç sahiplerinden çok daha geniş kuvvetlere, kaynaklara ve tahakküm vasıtalarına sahiptirler. Demokrasi rejimlerinde dahi Devlet, muasır bilgi ve tekniğin temin ettiği en yeni vasıtalarla ve en geniş ölçüde baskı, tedib, telkin ve ikna teşebbüslerine girişme imkânı mevcuttur. Millet veya halk hâkimiyetinin mümessili olmak salâhiyetine dayanan ve bu çeşitli zengin kuvvet kaynaklarını tasarruf eyliyen idareciler grubunun beşerî zaafırlara kapılıp, Devlet hâkimiyetini her türlü fiilî ve hukuki prensiplere rağmen, bilerek veya bilmiyerek açıkça, şeklen ve zâhiren meşrutiyet hudutları içerisinde kalmak suretiyle kötüye kullanmaları mümkündür.» Böyle bir tehlike hukukun da ilmen de tanınmaktadır. Bütün demokrasilerde mevcuttur. Böyle bir tehlike karşısında esas teşkilât hukukçularına nazaran her türlü içtimai mikrobuun tohumlarını taşıyan bir bünyenin doğmasını önlemek için «Hâkimiyet bilâ kayd-ü şart milletindir» prensibini bir Anayasa mefhumu olarak ilân ve teyid ile iktifa etmek kabil değildir. Bir taraftan demokrasiyi en tesirli şekilde gerçekleştirirken diğer taraftan da Devlet hâkimiyetini kullananların eline tevdi edilmiş olan maddi ve mânevi silâhların demokrasiyi tehlikeye sokacak şekilde kullanılmasını önlemek icabeder. «Bunun için Montesquieu'nün mutlak hakikat değerini her zaman muhafaza eden tavsiyesine uyarak «Hükümet edenlerin iktidarını, Hükümete tâbi olanların iktidarı

ile müessir şekilde frenliyecek tedbirleri almakta başka çare yoktur.»

İşte Antalya konuşmasının esas fikri de bu noktaya dayanmaktadır. Hükümet edenlerin iktidarını Hükümete tâbi olanların iktidarı ile frenlemek, yani matbuat hürriyetini tam olarak tesis etmek ve ispat hakkını kabul etmek.. Yapılmış olan toplantının mevzuu budur.

Selâhattin Toker arkadaşımız ancak bu imkânı temin etmek üzere ispat hakkı verilmesi gerektiği, yahut bu hakkı tanımak cesaretini gösteremiyen bir iktidar mevcutsa, bu iktidarın çekilmesi icabettiği iddiasını ortaya haklı olarak atmış bulunmaktadır. Bu mevzu, lüzumu halinde teşriî masuniyetin işlenmesini icab ettirecek meselelerin en tipik bir örneğidir. Bu mevzu tamamen teşriî masuniyet mefhumunun hududu içine girer. Çünkü hâdise bir mebusun bir iktidara ait bulunan salâhiyet hudutlarını kaldırmaya ve murakabe hudutlarını genişletmeye mâtuf bir teşebbüs mahiyetindedir. Ve teşriî masuniyet müessesesine de bu noktadan ihtiyaç hissedilmektedir. Binaenaleyh denilebilir ki, Antalya toplantısında yapılmış olan konuşma mevzuu bir hukuki mevzudur. Garp üniversitelerinde bütün şümülü ile uzun zamandan beri konuşulan, tahlil edilen ve doktrinde yeri olan bir mevzudur. Bu mevzuun bir iktidar aleyhine olarak bir siyasi konuşmada ortaya atılmasından dolayı şayet bir suç teşekkül etmişse Teşkilâtı Esasiye hukukunun temel prensiplerine göre böyle bir suç teşriî masuniyetin hududu içindedir. Fakat Antalya'da hakikaten böyle bir suç işlenmiş midir? Antalya'da yapılan toplantıda, raporda söylendiği gibi sözler sarf edilmiş midir? Bu hususta üç tereddüt noktası bulunmaktadır.

Birincisi; raporda denilmektedir ki; suç cümlesi olarak, «bizim duyduğumuz hakikat ise nüfuz ticaret ve suiistimalleri almış, yürümüşdür. Hükümet bunları önlemediğine göre, ya iştirak etmektedir, yahut göz yummaktadır.» Raporda bu cümleye istinaden takibat açılmasını talebetmektedir. Halbuki, sıhatini münakaşa ettiğimiz zabıtlara bakacak olursak, söylenmiş olan bu cümlelerin arkasında diğer bir cümle daha göze çarpmaktadır. Bu cümle şudur : «Hükümet bunu önleyemezse çekilmesi lâzımdır.» Zabıtlarda mevcudolan bu iki cümle arasındaki tenakuz meydandadır. Bir cümle

Hükümete mutlak olarak suiistimallere iştirak etmek ithamını tevcih etmektedir. İkinci cümle ise : Hükümetin hüsnüniyet sahibi olduğunu, suiistimalleri önlemeye çalıştığını, eğer önlemeye muvaffak olamazsa çekilmesi lâzımgeldiğini, söylemektedir.

Zabıt, tek bir bütün olduğuna göre, buradaki cümlelerin hangisine inanalım? Gayet tabiidir ki, bir hukuk prensibinin dediği gibi, «Tefsir veyahut yekdiğerini nakzeden müsavi kuvvetle iki delilden birisini tercih etmek icabettiği vakit, itham edilen kimsenin lehinde olan delili tercih etmek icabeder.»

Esasen hukuk prensiplerine göre, yekdiğerini nakzeden aynı kuvvette delillerin yekdiğerini nakzetmesi halinde itham olunan kimsenin lehinde olan delili tercih etmek icabeder. Halbuki rapor, mucip sebep zikrederken zabıttaki cümleleri dahi nazarı dikkate almamıştır. Zabıttan yalnız aleyhte olan cümleler alınmış, lehte olan cümle bırakılmış ve aleyhteki cümleye istinaden takibat açılması talebelmiştir. Hukuki bakımdan da bu hal raporun kıymetini düşüren bir nakise teşkil eder. Bundan maada kalabalık bir kütle huzurunda açık havada, gürültü arasında yapılan bir toplantıda da konuşmaların sıhhatle zaptedilemeyeceğini geçen celsede belirtmiştim. Geçen celsedeki konuşmalarımın zaptını okurken o günkü mütalâalarımı teyideden bir misalle karşılaştım. Geçen günkü toplantıda demiştim ki : «Elbette ki Turgut Göle gibi hepimizin tanıdığı bir şahıs her hangi bir siyasi tazyik veya tertibe mâruz kaldığı takdirde manavdan maydanoz çaldı diye bir isnat altında kalmıyacaktır» demiştim. Zabıtları okuduğum vakit bunun, «Turgut Göle gibi hepimizin tanıdığı bir şahıs her hangi bir siyasi tazyik veya tertibe mâruz kaldığı takdirde kendisini müdafaaya çalışıyor diye bir isnat altında kalmıyacaktır» şeklinde zaptedildiğini gördüm. Bu da gösteriyor ki, Türkiye'nin en ehliyetli stenografları, kalabalık bir kadro halinde zabıt tuttukları halde ve uzun seneler bu meslekte tecrübeleri ve mâzileri olduğu halde bâzan buradaki mesailerinin neticesinde çıkardıkları zabıtlar dahi söylenmiş olan sözden bu kadar geniş nispette bir inhiraf gösterebilmektedir.

Yeni yazı ile zabıt tutmanın ne dereceye kadar muvaffak olacağını siz takdir edin. Bir emniyet memurunun tuttuğu zabıttan buna nazaran

daha nice nice aykırılıklar bulunması lâzımdır. Bu da gösteriyor ki, toplantıda emniyet memurları tarafından tutulan zabıtlar, konuşanların partilerini, meslekî kariyerlerini ve efkârı umumiyeye huzurundaki mevkilerini alâkadar eden, bağıyan zabıtlar hakikatin bir ifadesi olmaktan çok uzaktır. Bu, siyasi bünyemizin bir eksikliğini teşkil etmektedir ve tatbikatta birçok haksızlıklara, siyasi haksızlıklara, ve adli haksızlıklara sebebiyet verebilir. Bu hususu Büyük Millet Meclisinin dikkatine ehemmiyetle arz eder ve bu gibi mühim yanlışlıklara sebebiyet veren zabıtlar dolayısıyla, bundan sonra yerli ve yersiz mühim bir sebebolmaksızın ve esaslı bir tetkika dayanmaksızın takibat açılması hususuna gidilmemesi için alâkalıların dikkatinin celbedilmesini Hükümetten rica ederim.

Arkadaşlarım; sizlerden Selâhattin Toker için reylerinizi kullanırken bu reylerin rengi hakkında her hangi bir tercih yapmanıza dair bir telkinde bulunacak değilim. Antalya toplantısında ben şahsan hazır bulundum, hakikati biliyorum, ve hakikati bildiğim için, emniyetle huzurunuzda konuşmuş bulunmaktayım.

Hakikatten aldığım kuvvetle huzurunuzda konuşmuş bulunmaktayım. Ve Selâhattin Toker arkadaşımın tarih huzurunda, milletlerin en büyük mahkemesini teşkil eden tarih huzurunda haklı olduğuna inanmaktayım. Bu itibarla sizlerden, raporun tetkikinden ve burada yapılan konuşmalardan edinliğiniz intibaa göre, şahsi kanaatinize göre reylerinizi vermenizi rica eder hepimizi hürmetle selâmlarım.

REİS — Başka söz isteyen yok. Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkındaki mazbatayı kabul edenler lütfen işaret versinler... Kabul etmeyenler... Mazbata kabul edilmemiş, takibat ve muhakeme devre sonuna bırakılmıştır.

2 ne müzakeresi yapılacak maddelere geçiyoruz, efendim.

3. — Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği kanunu lâyihası ve Ziraat ve Adliye Encümenleri mazbataları (1/36)

REİS — Efendim, lâyihamın iki maddesi encümene gitmişti, maddeler encümenenden henüz gelmediğinden müzakeresini tehir ediyoruz, efendim.

4. — *Bâzı silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatası ile Hariciye Encümeni mütalâası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/422) (1)*

REİS — Kanun lâyihasının ikinci müzakeresidir, birinci maddeyi okutuyoruz, efendim.

Bâzı silâh mühimmat ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılmasına mezuniyet verilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 8,76/27 santimetrelik 6 adet sahra topu ile bunlara ait 10 000 adet mühimmatın ve Kırıkkale yapısı 81 milimetrelik 12 piyade havanı ile bu havanlara ait 20 000 adet tam atım mühimmatın ve bunlar için lüzumlu atış idare malzemesinin Lübnan Hükümetine satılmasına İera Vekilleri Heyeti mezundur.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi oyunuz arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi oyunuz arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi oyunuz arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesinin müzakeresi bitmiştir. Son olarak söz istiyen arkadaşımız var mı, efendim? (Yok, sesleri.)

Heyeti umumiyesi açık olarak oylarınıza arz edilmiştir.

5. — *Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 1 950 dekarının satılması hakkında kanun lâyihası ve Ziraat ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/427) (2)*

REİS — Kanun lâyihasının ikinci müzakeresidir. Maddeyi okuyoruz efendim.

(1, 2) Birinci müzakereleri 56 ncı İnikat zaptındadır.

Atatürk Orman Çiftliği arazisinden 1 148,576 dekarının satılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 5659 sayılı Kanunun meriyete girdiği tarihte Atatürk Orman Çiftliği hudutları dâhilinde bulunan araziden ceman 1 148,576 dekarının, aşağıdaki miktarlar esas tutulmak üzere, kadastroca tanzim edilecek ifraz haritalarına göre:

a) Ankara - Konya - Eskişehir ve Adana Devlet yolu için lüzumlu 240 dekar kadar arazinin Karayolları Umum Müdürlüğüne;

b) Bira Fabrikası Batısında 175,1 dekar arazinin, inşa edilmekte olan yeni Fişek Fabrikası ihtiyacı için ilâveten Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Umum Müdürlüğüne;

c) Kadastronun 2 108 ve 2 113 adalarında kâin 125 dekar arazinin hububat silosu inşaat, tesisat ve müstemilâtı için Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğüne;

d) Kadastronun 2 107 adasında ve ayrıca Etimesğut Çakırlar bölgesinde ceman 2,8 dekar arazinin Sarıyar elektrik tesisleri enerji nakil hattı pylonları için Etibank Umum Müdürlüğüne ve bu bölgede münferit durumda kalmış bulunan 5 dekar arazinin de Sarıyar tesisleri vazifelerinin mesken ihtiyacına;

e) Kadastronun 2 107 adasında 14 dekar arazinin Kuşaklama kanalı tesisi için ve Çubuk çayı üzerinde en çok 8 dekar arazinin de üç regülâtör muhafaza, bakım ve emniyet sahası olarak Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne;

f) Gazi İstasyonu bölgesinde PTT binasının işgal etmekte olduğu 0,876 dekar arazinin PTT Umum Müdürlüğüne ve yine bu civarda mevcut jandarma ve polis karakol binaları için de beherine 0,4 dekarı tecavüz etmemek üzere 0,8 dekar arsannın Hazineye;

g) Çimento Fabrikası bölgesinde demiryoluyla Çubuk çayı arasında kalan sahadan 110 dekarının, şehir havagazı ve elektrik tesisleriyle fabrika ve imalâthaneler inşası için belediye veya Devlet müesseseleri, İktisadi Devlet Teşekkülleri yahut hususi sınaî teşebbüs sahiplerine;

h) Macun köyü mntakasında çiftlik ağılı ve civarı ile Balıklı mevkiinde iki parçada 90 ve Balgat köyü mntakasında münferit durumda 20 parçada 327 dekar araziden 30 dekarının lise binası ve müstemilâtının inşası için Hazine-

ye ve mütebaki kısmının ise muntaka çiftçilerine veya diğer isteklilere ;

i) Yeni İstanbul yolunun Kuzeyinde bulunan araziden 50 dekarının Şap Mücadele Enstitüsü ve lâboratuvarlarının tesisi için Hazineye satılmasına izin verilmiştir.

Yukarıki fıkralarda yazılı araziden Hazineye, mülhak ve hususi bütçeli Devlet dairelerine, İktisadi Devlet Teşekküllerine veya belediyeye satılacak olanlar, ilgili idarelerle Çiftlik Yönetim Kurulu arasında tesbit ve Ziraat Vekâletince tasvibolunacak bedellerle ve bunlar haricindeki hususi şahıs veya teşekküllere verilecek arazi ise, istekliler arasında yapılacak artırma ile taayyün edecek bedelle satılır.

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

REİS — Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının heyeti umumiyesi hakkındaki müzakere bitmiştir. Son olarak söz istiyen arkadaşımız var mı?

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Söz istiyorum.

REİS — Lehte mi, aleyhte mi konuşacaksınız?

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Aleyhte.

REİS — Buyurun.

SADETTİN YALIM (Kocaeli) — Çok muhterem arkadaşlarım; kanunun birinci müzakeresinde esbabı mucibeyle izah vererek reddini istemiştin. Bugünkü konuşmamda da beni haklı bulacağımızı ümidediyorum. Atatürk'ün Türk Milletine hediye ettiği çiftliğin bir metresinin dahi satılmasına benim vicdanım razı değildir, demiştin. Bu arada bir noktanın aydınlanmasını rica edeceğim; o günkü matbuatımızdan hepsi konuşmaları aynen almışlardır. Yalnız Cumhuriyet gazetesi bir hata yapmak suretiyle diyeceğim; iki Demokrat mebus arasında münakaşa diye yazmıştır. Atatürk münakaşaya gelmez arkadaşlar. Aramızdaki konuşmalarımız

katiyen yazıldığı gibi değildir. Zabıtlar meydandadır. Muhterem arkadaşlarım, gazetenin tetkikini rica edeceğim. Efkârı umumiye üzerinde yanlış bir telâkki olmasın. Onlar, iki Demokrat milletvekili arasında bir münakaşa değil, Türk Milletinin kurtarıcısı bulunan Ata'mız için bu mevzu üzerinde karşılıklı hassasiyetimizden doğan sözlerdir.

Muhterem arkadaşlarım, bilhassa kanunun heyeti umumiyesinin reddini tekrar isterken şu noktayı da yüksek itilâzınıza arz etmek isterim: Bu üçüncü kanun lâyihasıdır ki, bununla Atatürk Orman Çiftliğinden bir parça daha koparıyor. Koparılıyor derken gayet samimi söylüyorum, vicdanımdan bir parça koparıldığını hissediyorum. Hepinizin de böyle olduğuna kuvvetle inanıyorum. Onun içindir ki, arkadaşlarım, âme müessesesine aidolan kısımlar hakkında muhtelif arkadaşlar fikirlerini beyan ettiler. Bunları kısmen haklı buluyorum. Bir rehber olarak Ata'ın millete hediye ettiği bu çiftlik üzerindeki tesislerin kendi bünyeleri içerisinde tekevvün etmek imkânları vardır. Fakat çiftlik bünyesinden bir kısım yerler daha koparılmaktadır. Mazbatada okudum. Tesislerin yapılması için satılması istenilen yerlerin üzerlerinde malesef inşaat yapılmış, tesisler kurulmuş ve biz bir emrivaki ile karşı karşıya kalmışızdır. Bunu bu kürsüden söylememden maksat, heyecanlanmadan ifade etmek istediğim husus şudur: Bir daha bu gibi hareketler tekerrür etmesin ve Büyük Meclis emrivâkilerle karşı karşıya kalmasın. Atamızın Türk Milletine bıraktığı bu hâtıraya kimsenin el sürmeye hakkı yoktur.

Muhterem arkadaşlar, size bir misal de vereceğim. Bu toprakların hususi şahıslara da artırma suretiyle satılması derpiş edilmektedir. Bunun katiyen yerinde olmadığı kanaatindeyim. Hususi şahıslara satılmasını da kabul etmiyorum. Ziraat Encümeni mazbatasını okudum. Encümende bulunan arkadaşlarım beni mâzur görsünler. Gerek Ankara'nın ihyası için ve gerekse Türkiye'de örnek bir çiftlik kurulması için meydana getirilen ve Atatürk'ün bizzat traktör üzerinde çalıştığı ve bununla her Türk çiftçisinin iftihar duyduğu Orman Çiftliğinden tekrar 1950 dekarın satılmak istenilmesi doğru değildir. Bu müessesenin büyük faydaları olmuştur. Ancak Orman Çiftliğinin ihmal edildiğini kabul ediyorum. Fakat bu, orasının satılmasını haklı göstermez.

Bu satılma meselesinde âmme menfaatini kısmen haklı görebilirsek de diğer eşhasa satılması asla doğru değildir. Kanun reddi suretiyle en büyük vicdani bocomuzu yapmış oluruz.

Diğer bir noktaya da temas edeceğim; ikinci ve üçüncü satışlarla bir kısım arazi bir traktör şirketine satılmış. Fakat şirket araziyi parsellemiş, satmak istemiş, duyulmuş ve önlenmiştir. Anıt - Kabir'le karşılıklı olarak Ankara güzergâhını süsleyen, mütena bir manzara arz eden Orman Çiftliğinin yarın yavaş, yavaş kaybedileceğinden üzüntü duyuyoruz. Bir noktaya daha temas edeyim, 1950 hektar arazinin satılması yolunda gelen teklif Bütçe Encümeninde 600 hektar indirilmiştir. Bu noktadan da teklifin reddi iktiza eder. Ricam şudur ki; bu teklif encümenine iade edilsin, yeniden gözden geçirilip hiç olmazsa maksada mâruf hale getirilsin.

REİS — Başka söz isteyen yoktur.

Kanun lâyihasının heyeti umumiyesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kanun kabul edilmiştir.

6. — *Sanayi sicili hakkında kanun lâyihası ve İktisat ve Adliye encümenleri mazbataları (1/504) (1)*

REİS — İkinci müzakeredir, maddelere geçiyoruz, efendim.

Sanayi Sicili Kanunu

MADDE 1. — Bir maddenin vasıf, şekil, hasa veya terkiibini makina, cihaz, tezgâh, alet veya diğer vasıta ve kuvvetlerin yardımı ile veya sadece el emeği ile kısmen veya tamamen değiştirmek veya bu maddeleri işlemek suretiyle devamlı ve seri salinde imal veya istihsal eden yerlerle madenlerin çıkarılıp işlendiği yerler (Sanayi İşletmesi) ve buralarda yapılan işler (Sanayi işleri) sayılır.

Devamlı ve seri halinde tamirat yapan müesseselerle elektrik veya sair enerji istihsal eden santraller, gemi inşaatı gibi büyük inşaat yerleri de bu madde şümulüne girer.

El ve ev sanatları ile küçük tamirhaneler bu kanuna tâbi değildir. Ancak bunlardan teşkilât, imal ve istihsal ettiği madde nevi ve mik-

(1) *Birinci müzakeresi 57 nci İnikat zaptımadır.*

tarı bakımından bu kanuna tâbi olacakları İktisat ve Ticaret Vekâleti tâyin ve ilân edebilir.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bâzi silâh ve malzemenin satılması hakkındaki kanun lâyihası için oylarını kullanmayan arkadaşlarımız var mı efendim? (Var, sesleri)

Lütfen oylarını kullansınlar, efendim.

Oylama muamelesi bitmiştir.

MADDE 2. — Sanayi İşletmelerinin İktisat ve Ticaret Vekâletinde tutulacak sanayi siciline kaydettirilmesi ve mukabilinde alınacak sanayi sicil vesikasının icabında salâhiyetli memurlara ibraz olunması mecburidir.

Yeni açılan sanayi işletmeleri, İktisat ve Ticaret Vekâleti tarafından tanzim kılınacak beyannameleri faaliyete başladıkları tarihten itibaren 3 neü madde sarahati dairesinde doldurup iki ay içinde İktisat ve Ticaret Vekâletine veya mahallin en büyük mülkiye âmirine yahut taahhütlü olarak postaya vermekle mükelleftir.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu sicile, sanayi işletmelerinin kuruluş ve faaliyeti hakkında malûmat, sermaye (Yerli ve yabancı sermaye ile sabit ve mütedavil kıymetler), makina ve tesislerin cinsi, nevi, miktarı, imal ve istihsal kudretleri gibi bunların bünyelerini ekonomik ve teknik durumlarını belirten ve her sanayi işletmesinin veya kolunun özelliklerine göre İktisat ve Ticaret Vekâletince tesbit edilip ilân edilecek ve ilgililerden bir beyanname ile istenecek olan bilgiler kaydedilir.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Sanayi siciline kaydedilen sanayi işletmeleri:

a) 2 nei maddeye istinaden verilecek beyannamelerde yazılı malûmatta bir değişiklik vukuunda;

b) İşletmenin daimî veya muvakkat olarak kapatılması veya tekrar faaliyete geçmesi hallerinde;

Keyfiyeti, 2 nei madde hükümleri dairesinde İktisat ve Ticaret Vekâletine bir ay zarfında bildirmeye mecburdurlar.

Tamir ve temizleme gibi sebeplerle üç aydan az bir müddetle çalışmanın tatil edilmesi, yapılan işler mevsimlik olduğu takdirde muayyen zamanlarda faaliyete geçilmesi veya faaliyetinin tatili halleri bu madde hükmünden harıftır.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Sanayi işletmeleri bir senelik faaliyetlerini, İktisat ve Ticaret Vekâletince hazırlanacak nümunesine göre dolduracağı senelik işletme cetvellerinde göstermeye ve bu cetvelleri takvim senesi sonundan itibaren en geç dört ay içinde 2 nei maddede yazılı olduğu veçhile İktisat ve Ticaret Vekâletine göndermeye mecburdurlar.

Yaptıkları işlerin mevsimlik olması ve bu sebeple hesaplarını takvim yılı sonunda kapatamadıklarından kendilerine Maliye Vekâletince hususi bir ticari yıl tâyin edilen sanayi işletmeleri, aldıkları müsaade yazısı tarih ve numarasını birinci fıkrada tâyin edilen müddet içinde vekâlete bildirmek şartı ile, senelik işletme cetvellerini, Maliye Vekâletince kendileri için tâyin edilen hesap devresi sonundan itibaren en geç dört ay içinde ve 2 nei maddede gösterilen usule tevfikân İktisat ve Ticaret Vekâletine göndermeye mecburdurlar.

Mücbir sebepleri bildirmek ve bu sebepler İktisat ve Ticaret Vekâletince kabul edilmek şartı ile dört ay içinde senelik işletme cetvellerini veremeyeceklerine mezkûr Vekâletçe münzam bir müddet verilebilir.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Kuruluş maksatları ve istihsallerinin mahiyeti bakımından diğerk müesseselerden ayrı şekilde tescil edilmesi ve malûmat alınması zaruri görülen sınaî işletmeler, Heyeti Vekile kararıyle tâyin ve tesbit olunur.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Sanayi sicili âleni değildir. Ancak bu kanuna göre alınmış olan malûmattan İktisat ve Ticaret Vekâletince veya bu Vekâletin müsaadesi ile istifade edilebilir.

Bunun dışında memurlar vazifeleri icabı vâkif oldukları malûmatı hiçbir suretle ifşa edemezler.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanunla ifası mecburi olan muameleler sanayi işletmesi sahibi hakiki şahıs ise bunlar veya var ise işletme müdürleri, hükmi şahıs olduğu takdirde işletme müdürleri tarafından yapılır.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Bu kanun hükümlerine tevfikân sanayi işletmelerini müddetinde sanayi siciline tescil ettirmeyenler veya 2 nei maddeye tevfikân verilen beyannamelerde vukubulan değişiklikleri, kapanma ve faaliyete geçme hallerini müddetinde ilgili mercilere bildirmeyenler veya senelik işletme cetvellerini zamanında İktisat ve Ticaret Vekâletine göndermeyenler hakkında bir aydan altı aya kadar hafif hapis veya 100 liradan 1 000 liraya kadar hafif para cezası ve tekerrürü halinde de her ikisi birlikte hükmolunur.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 10. — İktisat ve Ticaret Vekâletince verilen sanayi sicil vesikasını salâhiyetli memurlara ibraz etmeyenler hakkında 100 liradan 1 000 liraya kadar hafif para cezası hükmolunur.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Bu kanuna göre istenen malûmatı hakikata aykırı olarak bildirenler hakkında üç aydan altı aya kadar hapis veya 500 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

REİS — Madde hakkında tadilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Bu kanuna göre sanayi işletmeleri tarafından verilen malûmatı müsaadesiz başkalarına bildiren memurlar hakkında bir aydan üç aya kadar hapis ve bu kadar müddet muvakkaten memuriyetten mahrumiyet cezası hükmolunur.

REİS — Madde hakkında tâdilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Bu kanunun 9, 10 ve 11 nei maddelerine göre takibat icrası, İktisat ve Ticaret Vekâletinin yazılı müracaatına bağlıdır.

REİS — Madde hakkında tâdilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 14. — 9, 10 ve 11 nei maddelerde yazılı suçlarda salâhiyet işletmenin bağlı bulunduğu mahal mahkemesine aittir.

REİS — Madde hakkında tâdilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Bu kanuna göre açılmış âmme dâvaları hakkında kesinleşmiş olan ilâmların bir örneği dâvayı rüyet eden mahkemece İktisat ve Ticaret Vekâletine gönderilmek üzere mahallî Cumhuriyet Müddeiumumîğine tevdi olunur.

REİS — Madde hakkında tâdilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun meriyete girdiği tarihte mevcudolan sanayi işletmeleri faaliyette olsun veya olmasınlar İktisat ve Ticaret Vekâletince tâyin ve ilân olunacak müddet içinde mahallî mülkiye âmirliğinden veya İktisat ve Ticaret Vekâletinden temin edip dolduracakları sanayi sicil beyannamelerini 2 nei madde mucibince İktisat ve Ticaret Vekâletine göndermeye mecburlurlar.

Bu hususta mücbir sebep beyanı ile müddet istiyenlerin müracaatları tetkik ve icabında kendilerine İktisat ve Ticaret Vekâletince münasip görülen katî mehil verilebilir.

REİS — Madde hakkında tâdilname yok. Maddeyi oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Bu kanun neşri tarihinden iki ay sonra meriyete girer.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurlar.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesi üzerindeki müzakere bitmiştir. Son olarak heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen var mı?

Kanun lâyihasının heyeti umumiyesini oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kanun olarak kabul edilmiştir.

Birinci müzakeresi yapılacak maddelere geçiyoruz, efendim.

7. — *Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/542) (1)*

REİS — Heyeti umumiyesi üzerinde söz istiyen arkadaşımız var mı?.. Yok. Maddelere geçilmesini oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Vekil tarafından verilmiş bir takrir var, okuyoruz.

15 . IV . 1957

Yüksek Reisliğe

Bugünkü ruznamede bulunan Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbatalarının müstacelen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Maarif Vekili

Tevfik İleri

Müstaceliyet teklifini oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

(1) 153 sayılı matbuu zaptın sonundadır.

Maarif Vekâleti kuruluş kadrolarıyla merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Maarif Vekâleti kuruluş kadrolarıyla merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin «V» işaretli Orta Öğretim Umum Müdürlüğüne bağlı okul ve kurumlar başlığı altındaki (Lise ve ortaokullar öğretmen ve memurları) kısmına dâhil kadrolar kaldırılmış, yerine ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen? .. Yok. Maddeyi cetvelleriyle birlikte oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 4926 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde «III» işaretli (Lise ve ortaokullar idarecileri) başlığı altındaki ek görev tazminatına ait kadrolar kaldırılmış, yerine bağlı (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen? .. Yok.

Maddeyi cetvelleriyle birlikte oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun 1 Mayıs 1957 tarihinden itibaren meriyete girer.

REİS — Madde hakkında söz isteyen? .. Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının heyeti umumiyesi üzerindeki müzakere bitmiştir. Son olarak söz isteyen arkadaşımız var mı? .. Yok.

Heyeti umumiyesini oyunuzda arz ediyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Bâzı silâh, mermi ve malzemenin Lübnan Hükümetine satılması hakkındaki Kanuna (274) arkadaşımız oy vermiş ve kanun (274) ile kabul edilmiştir.

Efendim, gündemde görüşülecek başka madde bulunmadığından 19 Nisan Cuma günü saat 15 te toplanmak üzere İnikadı kapatıyorum.

Kapanma saati : 16,30

B — TAHRİRİ SUALLER VE CEVAPLARI

1. — *Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, Etibank Hazar Hidro - Elektrik Santrali toprak hafriyatı ve tesviyesi hakkındaki sualine Nafia Vekili Etem Menderes, İşletmeler Vekili Samet Ağaoğlu ve Dahiliye Vekili Namık Gedik'in tahrirî cevapları (7/302)*

11 . II . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine
Ankara

Etibank Hazar Hidro - Elektrik Santrali toprak hafriyat ve tesviyesi işinin mütaahhit Serdengeçti'lere ihalesi yapıldığı halde aynı mütaahhidin yalnız hafriyatı yaptığı ve fakat hem hafriyat ve hem de tesviye parasının mütaahhide ödendiği, bilâhara tesviye işinin Elâzığ Nafiasınca ve 20 gün bir buldozer çalıştırılmak suretiyle yaptırıldığı ve bu esnada 200 bin lira

değerindeki arabanın da bu işte kırıldığı, mütaahhide çok kâr ve Devlete de çok zarar veren bu işi yapanlar hakkında tahkikat açıldığı takdirde hakikatin ortaya çıkacağı iddia edilmekte olduğundan aşağıdaki soru hakkında, Sayın İşletmeler, Nafia ve Dahiliye Vekillerinin yazılı cevap vermesine tavassutunuzu saygıyla rica ederim.

Elâzığ
Selâhattin Toker

1. Etibank Hazar Hidro - Elektrik Santrali toprak hafriyat ve tesviyesi hangi tarihte ve ne gibi şartlar ve bedelle mütaahhit Serdengeçti'ler'e ihale edilmiştir.

2. Hangi tarihte bu işin ikmali sağlanmış ve mütaahhide hafriyat ve tesviye bedeli olarak ne kadar para hangi tarihlerde ödenmiştir.

3. Elâzığ Nafia Müdürlüğüne ait buldozer kaç gün ve kimin emriyle bu toprağın tesviyesinde çalıştırılmıştır? Bu işte vukua gelen kırılmadan dolayı makinanın ne kadar bir para ile eski hale iadesi mümkün olacaktır?

4. Mütâahhîde yapmadığı toprak tesviyesi için para ödiyenler ve Nafia buldozlerini mütâahhîde ait işte çalıştıranlar hakkında Vekâletinizce tahkikat açılmış mıdır? Açılmışsa tahkikat hangi safhadadır, bitmişse neticesi ne olmuştur.

T. C.

Nafia Vekâleti
Hususi Kalem
Sayı : 258

1.IV.1957

T. B. M. Meclisi Reisliğine
Ankara

12. II. 1957 gün ve 7-302/3881/17368 sayılı yazıları K. :

Etibank tarafından yaptırılmakta olan Hazar Hidro - Elektrik Santrali toprak hafriyatı ve tesviyesi hakkında Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker tarafından verilen tahrirî sual takririnin vekâletimizle ilgisi bulunmadığını saygılarımla arz ederim.

Nafia Vekili
E. Menderes

T. C.

İşletmeler Vekâleti
Etüd ve Plân Kurulu
Başkanlığı
Sayı Özel : 4/367

11.IV.1957

Özü : Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in sual takriri hakkında.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

12. II. 1957 tarihli ve 7-302/3881/17368 sayılı yazınıza K. :

Etibank Hazar Hidro - Elektrik Santrali toprak hafriyatı ve tesviyesi hakkında Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker tarafından verilen tahrirî sual takriri ile ilgili cevapların melfu-fen takdim kıldığımı saygılarımla arz ederim.

İşletmeler Vekili
S. Ağaoglu

Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, Hazar Hidro - Elektrik Santrali toprak hafriyatı hakkındaki yazılı soru takririnin cevapları

Sual 1 : Etibank Hazar Hidro - Elektrik Santrali toprak hafriyat ve tesviyesi hangi tarihte ve ne gibi şartlar ve bedelle mütâahhît Serdengeçtiler'e ihale edilmiştir?

Cevap 1 : Etibank Hazar Hidro - Elektrik Santrali inşaatında hafriyat ve tesviye işleri müstakillen ihale edilmiş olmayıp santral binası, Hazar, Elâzığ, Maden Şalter binaları, lojmanlar, tahliye kanalı, itfa havuzu, cebri boru mesnetleri, temiz su ve kanalizasyon tesisleri, dahili ve harici yollar gibi işler meyanında, tahlili fiyat esaslarına göre hesaplanan fiyatlar ile yapılan eksiltme sonunda, Serdengeçtiler Kolektif Şirketine (% 10,8) tenzilâtla ihale olunmuş, 14 . VIII . 1953 tarihli ve 9682 sayılı mukavele akdedilmiştir.

Yaptırılan işler için adı geçen firmaya 2 594 517 lira ödenmiştir.

Sual 2 : Hangi tarihte bu işin ikmali sağlanmış ve mütâahhîde hafriyat ve tesviye bedeli olarak ne kadar para, hangi tarihlerde ödenmiştir?

Cevap 2 : İnşaatın heyeti umumiyesi 16 . XI . 1955 tarihinde ikmal edilmiş ve muvakkat kabulü yapılmıştır. Külliyyetli hafriyat işleri santral, Hazar Şalter binası ve tahliye kanalı için 44 358 metre küb, olup 13 . IX . 1954 tarihine kadar yapılan hafriyat için 74 871, 31 . VIII . 1955 tarihine kadar yapılan hafriyat için ilâveten 24 715, tahliye kanalı için, 1 . IX . 1955 tarihine kadar 18 509 ve ceman 118 095 lira ödenmiştir.

Maden ve Elâzığ Şalter binalarıyla, lojmanlar ve müteferrik işlerle ilgili hafriyat bu yekûnlara dâhil değildir.

Sual 3 : Elâzığ Nafia Müdürlüğüne ait Buldozer, kaç gün ve kimin emri ile bu toprağın tesviyesinde çalıştırılmıştır? Bu işte vukua gelen kırılmadan dolayı makinanın ne kadar bir para ile eski haline iadesi mümkün olacaktır?

Cevap 3 : Santral Tesis Müdürlüğüne Elâzığ vilâyetinden alınmış olan bir buldozer, santral üstündeki arazinin bahçe haline getirilmesi ve ağaçlandırılması maksadiyle, evvelce santral hafriyatından depo edilen toprakların yayılması ve sel sularından koruyucu bir hendeğin açtırılması için 10 . I . 1957 tarihinden itibaren fâsıllı olarak 10 gün çalıştırılmıştır.

Çalışma esnasında, buldozer kırılmamış ve her hangi bir ârizaya uğramamıştır.

Sual 4 : Mütaahhide yapmadığı toprak tesviyesi için para ödiyenler ve nafia buldozerini mütaahhide ait işlerde çalıştıranlar hakkında, vekâletinizce tahkikat açılmış mıdır? Açılmış ise tahkikat hangi safhadadır? Bitmiş ise neticesi ne olmuştur.

Cevap 4. : İhale, vâhid fiyat esasına göre yapılmış olduğundan, mütaahhidin sitüasyonlarının tanziminde yapılan işler, mesaha edilmek suretiyle tesbit olunan iş miktarına tekabül eden bedel tahakkuk ettirilmek suretiyle ödenmiştir. Binaenaleyh mütaahhide yapmadığı bir işin bedelinin ödenmesi bahis mevzuu değildir.

T. C.

Dahiliye Vekâleti

M. İ. G. M.

D. R. I. Mua. Ş. M.

Sayı : 611-103-5/9452

Özü : Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in Hazar Hidro - Elektrik Santralinde yapılan hafriyata ait tahriri sual tahririne verilen cevaba dair.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

12.II.1957 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü 7-302-3881/17368 sayılı yazı karşılığıdır.

Etibank Hazar Hidro - Elektrik Santrali olarak hafriyatı ve tesviyesi işine dair, Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker tarafından verilen tahriri sual tahririnin 3. ve 4. neü maddelerinde ileri sürülen hususat hakkında yaptırılan tetkikat neticesinde;

Bahse mevzu Buldozer makinası Elâzığ vilâyeti nafiasına aid olup mezkûr santral inşaat mütaahhidinin taahhüt ettiği işlerle alakası bulunmıyan, santral binasının arkasında yağmur sularının hâsıl ettiği yarıntılar ve yığınların tesviyesinde fasılâh olarak 10 gün müddetle çalıştırıldığı ve bu çalışma esnasında Buldozer makinasının hiçbir tarafında her hangi bir âriza

ve kırılma vâkı olmadığı anlaşılmıştır.

Keyfiyeti saygıyla arz ederim.

16. IV. 1957

Dahiliye Vekili

Dr. Namık Gedik

3. — Trabzon Mebusu Emrullah Nutku'nun, Nafia Vekâleti 1956 yılı bütçesinin yatırıma ait bâzı fasıllarına mevzu tahsisattan ne kadarının harcandığına dair suatine Nafia Vekili Etem Menderes'in, tahriri cevabı (7/304)

11. II. 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Aşağıdaki sorularımın Nafia Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi saygılarımla rica ederim.

Trabzon

Emrullah Nutku

1. 1956 yılı Nafia Vekâleti bütçesinin 741 ilâ 750 ve 783, 788, 182, 793 ve 794 neü fasıllarına konmuş olan 149 küsur milyon lira yatırım tahsisatından ne miktarı harcanmıştır. Müfredatlı olarak bildirilmesini rica ederim.

2. Bu yatırım bütçesinin 781 nei faslına demiryolları yapım masrafları olarak konan 42 milyon 915 bin liralık tahsisatın ne miktarı harcanmıştır?

3. Bu tahsisatın harcanmamasının sebepleri nedir?

T. C.

Nafia Vekâleti

Hususi Kalem

Sayı : 339

16. IV. 1957

T. B. M. Meclisi Yüksek Reisliğine

Ankara.

12. II. 1957 gün ve 7 - 304 - 3885/17373 sayılı yazıları karşılığıdır :

Nafia Vekâleti 1956 yılı bütçesinin yatırıma ait bâzı fasıllarına mevzu tahsisattan ne kadarının harcandığına dair Trabzon Mebusu Emrullah Nutku tarafından verilen tahriri sual tahririne hazırlanan cevabın ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Nafia Vekili

E. Menderes

Nafia Vekâleti 1956 yılı bütçesinin yatırma ait bâzı fasılların mevzu tahsisattan ne kadarının harcandığına dair Trabzon Mebusu Emrullah Nutku'nun tahriri sual tavriri aşağıda cevaplandırılmıştır:

I. —

F.	M.	Bütçe ile verilen	Münakalelerden sonra kalan	Tediye emrine bağlanan veya sarf olunan	Bakiye
741	10	450 000	440 000	427 594	12 406
	11	183 001	183 001	155 452	27 549
	12	300 001	300 001	86 887	213 114
	13	7 200 000	7 135 575	6 958 320	177 255
	14	2 500 000	2 490 502	2 488 119	2 383
	15	300 000	306 625	302 352	4 273
	16	2 000 000	1 890 000	1 889 253	747
	17	200 001	489 939	413 377	76 562
	18	7 000 000	6 929 297	6 754 537	177 760
	19	8 000 000	7 881 542	7 831 852	49 690
	20	1 250 000	967 478	683 257	284 221
	21	1 000 000	1 000 000	973 934	26 066
	22	12 500 000	12 362 766	12 256 318	106 448
	23	3 500 000	3 492 162	3 483 196	8 964
	24	30 000	55 000	53 265	1 735
	25	1 536 000	1 306 383	1 125 611	180 772
	26	1 999 500	1 998 428	1 907 186	91 242
	27	1	1	—	1
	28	500 001	508 027	479 764	28 263
	29	2 950 000	2 925 000	2 924 835	165
		53 398 505	52 661 725	51 195 109	1 466 616
742		3 250 000	3 203 564	3 139 181	64 383
743		250 000	249 326	140 405	108 921
744		700 000	700 000	699 234	766
745	10	6 260 000	4 336 081	4 260 030	76 051
	20	600 000	238 000	198 000	40 000
	30	1 140 000	519 867	339 910	179 957
746		200 000	170 000	112 884	57 116
747		1 000 000	493 695	493 112	583
748		1 000 000	1 000 000	1 000 000	—
749		500 000	150 000	—	150 000
750		250 000	250 000	250 000	—
		68 548 505	63 972 258	61 827 865	2 144 393

F.	M.	Bütçe ile verilen	Münakalelerden sonra kalan	Tediye emrine bağlanan veya sarf olunan	Bakiye
Nak. yek.		68 548 505	63 972 258	61 827 865	2 144 393
782					
783	10	26 900 000	21 691 078	21 252 410	438 668
	40	1 500 000	3 937 949	3 715 987	221 962
788	10	300 000	300 000	244 090	55 910
	20	360 000	357 133	315 952	41 181
793		4 781 000	4 781 000	4 781 000	
794		2 000 000	2 000 000	2 000 000	
		104 389 505	97 039 418	94 137 304	2 902 114

2. —

781	11	9 800 000	10 620 411	10 561 365	59 046
	12	14 500 000	16 495 528	16 051 720	443 808
	13	10 450 000	10 772 267	10 586 155	186 112
	14	2 900 000	190 052	152 355	37 697
	15	5 150 000	4 118 148	4 118 147	1
	40	100 000	100 000	49 683	50 317
	60	15 000	15 000	6 050	8 950
		42 915 000	42 311 406	41 525 475	785 931
Umu. ye.		147 304 505	139 350 824	135 662 779	3 688 045

3. — Yukarda yazılı fasıllara mevzu tahsisattan ödenemeyen miktar % 2,5 - % 3 raddesindedir. Bu da şantiye müşkülâtı veya mevsim muhalefeti dolayısıyla yapılamayan mütat sarfiyatın dünde olup fevkalâde bir vaziyet mevcut değildir.

TASHİH

Bu İnikat zaptına bağlı 153 numaralı matbuanın altıncı sahifesindeki (2) sayılı cetvelin aded hanesi yekûnu 685 olarak düzeltilecektir.

Bâzi silâh, mühimmat ve malzemesinin Lübnan Hükümetine satılmasına mezuniyet verilmesi hakkında Kanuna verilen reylerin neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Âza adedi : 541
 Rey verenler : 274
 Kabul edenler : 274
 Reddedenler : 0
 Müstenkifler : 0
 Reye iştirak etmeyenler : 249
 Münhal mebusluklar : 18

[Kabul edenler]

AFYON KARAHİSAR

Arif Demirer
 Sıtkı Koraltan
 Kemal Özçoban
 Hüseyin Tiryakioğlu

AĞRI

Nimet Sümer
 Celâl Yardımcı
AMASYA

Kemal Eren
ANKARA

Ömer Bilen
 Aliye Coşkun
 Muzaffer Ergüder
 Mümtaz Tarhan

ANTALYA

Kenan Akmanlar
 Fatin Dalaman
 Attilâ Konuk
 Asım Okur
 Burhanettin Onat
 Ahmet Tekelioğlu

AYDIN

Necati Çelim
 Namık Gedik
 Etem Menderes
 Zühtü Uray
 Cevat Ülkü

BALIKESİR

Vacit Asena
 Esat Budakoğlu
 Mücteba İştin
 Arif Kalıpsızoğlu
 Ahmet Kocabıyıkioğlu
 Yahya Pelvan
 M. Halûk Timurtas

Sırrı Yırcahı

Sıtkı Yırcahı -

BİLECİK

İsmail Selçuk Çakıroğlu
 Şevki Hasıret
 Talât Oran
 Yümnü Üresin

BİNGÖL

Sait Göker
 Ekrem Yıldız
BITLİS

Nusrettin Barut
 Selâhattin İnan

BOLU

Reşat Akşemsettinioğlu
 İhsan Gülez

BURSA

Selim Ragıp Emeç
 Muhlis Erdener
 Müfit Erkuyumeu
 Ağâh Erozan
 Sadettin Karacabey
 Hulûsi Köymen
 Halûk Şaman
 Kenan Yılmaz
 Ali Ferruh Yücel
 Baha Cemal Zağra

ÇANAKKALE

Nureddin Fuad Alpkartal
 Bedi Enüstün
 Emin Kalafat
 Servet Sezgin
 Nuri Togay
 Fatin Rüstü Zorlu

ÇANKIRI

Tahir Akman
 İbrahim Aydın
 Kenan Çığman
 Asım Emrem

ÇORUH

Mecit Bumin
 Hilmi Çeltikçioğlu
ÇORUM

Sedat Baran
 Yakup Gürsel
 Şevki Gürses
 Baha Koldaş
 Cevat Köstekçi
 Hüseyin Ortakçioğlu
 Kemâl Terzioğlu

DENİZLİ

Baha Akşit
 Ali Rıza Karaca
 Mustafa Gülcügil
 İsmail Hadımlioğlu
 Osman Ongan
 A. Hamdi Sancar
 Refet Tavashoğlu

EDİRNE

Mehmet Enginün
 Hasan Maksudoğlu
 Kemal Yaşınkılıç
ELAZIĞ

Suphi Ergene
 Ömer Faruk Sanaç
ERZİNCAN

Hüsnü Çanakçı
 Sadık Perinçek
 Mustafa Rahmi Sanaçlan

Tevfik Şenocak

ERZURUM

Rıfkı Salim Burçak
 Sabri Erduman
 Şevki Erker
 Hasan Numanoglu
 Cemil Önder
 Rıza Topcuoğlu
 Esat Tuncel

ESKİŞEHİR

Muhtar Başkurt
 Hasan Polatkan
 Abidin Potuoğlu
 İsmail Sayın
 Hierî Sezen
 Kemal Zeytinoglu

GAZİANTEP

Abdülkadir Atik
 Ekrem Cenani
 Salâhattin Ünlü

GİRESUN

Hayrettin Erkmen
 Abdullah İzmen
 Doğan Köymen
 Mazhar Şener
 Adnan Tüfekeçioğlu

GÜMÜŞANE

Zeki Başağa
 Sabri Özcan San
 Halis Tokdemir
 Halit Zarbun

HAKKÂRI

Übeydullah Seven
HATAY
 Ali Muhsin Bereketoğlu
 Abdullah Cilli

Şekip Inal
A. Mithat Kuseyrioğlu

İÇEL

Rüştü Çetin
Yakup Çukurova
Hüseyin Fırat
Refik Koraltan
Aziz Köksal

İSPARTA

İrfan Aksu
Said Bilgiç
Tahsin Tola
Zühtü Hilmi Velibese

İSTANBUL

Necmi Ateş
Ali Fuad Cebesoy
Seyfi Gögen
Hâdi Hüsman
Lâtîf Kırdar
Ziya Köktürk
Naci Kurt
Adnan Menderes
Mükerrer Sarol
Zakar Tarver
Füruzan Tekil
Nazlı Tıbar
Ahmet Topcu
Fahrettin Ulaş
Nuri Yamut

İZMİR

Abdullah Akfer
Mehmet Aldemir
Behzat Bilgin
Muammer Çavuşoğlu
Rauf Onursal
Nuriye Pınar
İhan Sipahioğlu

KASTAMONU

Basri Aktaş
Nâzım Batur
Süleyman Çağlar
Muzaffer Kuşakçioğlu
Nazifi Şerif Nabel
Ali Muzaffer Tanöver

KAYSERİ

Fikri Apaydın
Emin Develioğlu
Kâmil Gündes
Servet Hacipaşaoğlu

İbrahim Kirazoğlu
Hakkı Kurmel
Ömer Mart

KIRKLARELİ

Şefik Bakay
Hüsnü Yaman

KIRŞEHİR

Ahmet Bilgin
Osman Bölükbaşı
Mehmet Mahmudoğlu
Tahir Taşer

KOCAELİ

Nüzhet Akın
Selâmi Dinçer
Nüzhet Unat
Sadettin Yalım

KONYA

Mustafa Bağrıaçık
Tevfik Fikret Baran
Sıtkı Salim Burçak
Reyhan Gökmenoğlu
Muhittin Güzelkılınc
Muammer Obuz
Himmet Ölçmen
M. Rüştü Özal
Halil Özyörük

KÜTAHYA

Ahmet İhsan Gürsoy
Ahmet Kavuncu

MALATYA

İsmet İnönü
Nuri Ocakçioğlu
Hilmi Özbay
Tevfik Ünsalan

MANİSA

Sâmet Ağaoğlu
Hikmet Bayur
Şemi Ergin
Nafiz Körez

MARAS

Ahmet Bozdağ
Mazhar Özsoy

MARDİN

Etem Aybar
Abdürrahman Bayar
Bahaettin Erdem
Reşit Kemal Timuroğlu

MUĞLA

Zeyyat Mandalinci

Nuri Özsan
Yavuz Paşamehmetoğlu

MUŞ

Şemsi Ağaoğlu
Şefik Çağlayan

NİĞDE

Hüseyin Avni Göktürk
Hasan Hayati Ülkün
Zihni Üner

ORDU

Refet Aksoy
Bekir Baykal
Mehmet Cemil Bengü

RİZE

Hüseyin Agun
İzzet Akçal
Kemal Balta

SAMSUN

Ekrem Anıt
Tevfik İleri
Muhittin Özkefeli
Hamdi Tekay
Ferid Tüzel
Şükrü Uluçay
Hâdi Uzer

SEYHAN

Sedat Barı
Enver Batumlu
Ahmet Kınık
Ahmet Topaloğlu
İsmet Uslu

Mehmet Ünal

SİRD

Suat Bedük
Baki Erden
Mehmet Daim Süalp

SİNOB

M. Vehbi Dayıbaş
Server Somuncuoğlu
Muhit Tümerkan

SİVAS

Hüseyin Çitil
Ercüment Damalı
Abdürrahman Doğruyol

Nurettin Ertürk
M. Nurettin Turgay
Memduh Turhan

Hüseyin Yüksel

TEKİRDAĞ

İsmail Hakkı Akyüz

Zeki Erataman
Samim Yücedere

TOKAD

İhsan Baç
Hulûsi Bozbeyoğlu
Ahmet Gürkan
Osman Hacıbalaoğlu
Mehmet Şahin

TRABZON

Halit Ağanoğlu
Sabri Dilek
Mahmut Goloğlu
Muzaffer Harunoğlu
Süleyman Fehmi Ka-
laycioğlu
Selâhattin Karayavuz
Sami Orberk
Pertev Sanaç
İsmail Şener
Mustafa Reşit Tarakçı-
oğlu

Osman Turan

TUNCELİ

Arslan Bora
Yusuf Aysal
Orhan Deniz
Hakkı Gedik

VAN

Hilmi Durmaz
Muslih Görentaş
Hamit Kartal
Kemal Yörükoğlu

YOZGAD

Danyal Akbel
İhsan Aktürel
Talât Alpay
Ömer Lâtîf Erzurum-
luoğlu

Hâşim Tatlıoğlu
Ali Ünlüsoy

ZONGULDAK

Sebati Ataman
Suat Başol
Cemal Kıpçak
Nusret Kirişcioğlu
Edibe Sayar
Avni Yurdabayrak

[Reye istarak etmişler]

AFYON KARAHİSAR

Rıza Çerçel
Osman Talu
Murad Ali Ülgen (İ.)
Gazi Yiğitbaşı

AĞRI

Kasım Küfrevi
Halis Öztürk

AMASYA

Faruk Çöl
Hâmit Koray
İsmet Olgaç
Mustafa Zeren

ANKARA

Muhlis Bayramoğlu
Âtîf Benderlioğlu
Dağıstan Binerbay
Hamdi Bulgurlu
Ramiz Eren
Muhlis Ete
Mümtaz Faik Fenik
Abdullah Gedikoğlu
Zafer Gökçer

Neemi İnanç
Seyfi Kurtbek
Talât Vasfi Öz
Fuad Seyhun
Hâzım Türegün
Fuad Zincirkıran (İ.)

ANTALYA

Ahmet Tokuş
AYDIN

Nail Geveci
Nihat İyriboz
A. Baki Ökdem

BALIKESİR

Mekki Said Esen
Enver Güreli
Halil İmre
Ahmet Karagür

Muharrem Tunçay

BİNGÖL

Necati Aras

BOLU

Selâhattin Baysal
Fahri Belen
Sabri Çonkar
Mithat Dayıoğlu

Ahmet Hatı
Lütfi Oğultürk
BURDUR

Fethi Çelikbaş
Hüseyin Çimen
Behçet Kayaalp
Mehmet Özbey

BURSA

Raif Aybar
Sabahattin Çıracıoğlu
İbrahim Öktem
ÇANAKKALE

Safaeddin Karanakeç
İhsan Karasioğlu

ÇANKIRI

Celâl Boynuk
Tahsin Uygur

ÇORUH

Yaşar Gümüşel
Muzaffer Önal

ÇORUM

Mustafa Kemal Biber-
oğlu

Ali Rıza Kılıçkale
DENİZLİ

Ali Çobanoğlu

Mehmet Karasan

DIYARBAKIR

Fikri Arıç

Yusuf Azizoglu

Mustafa İkinci

Ragıp Karaosmanoğlu

İhsan Hamid Tiğrel

Halil Turgut

Mehmed Hüsrev Ünal

EDİRNE

Cemal Köprülü

Rükneddin Nasuhioğlu

Sabahattin Parsoy

ELÂZİĞ

Hüsnü Göktuğ

Selâhattin Toker

Mehmet Şevki Yazman

ERZİNCAN

Veysel Varol

ERZURUM

İshak Avni Akdağ

Zeki Cavuşoğlu

Bahadır Dülger
Abdülkadir Eryurt
Hâmid Şevket İnce

GAZİANTEP

İhsan Dai
Samih İnal
Süleyman Kuranel
Ali Ocak
Cevdet San

GİRESUN

Hamdi Bozbağ
Afi Naci Duyduk
Tahsin İnanç

GÜMÜŞANE

İsmail Hakkı Baykal
Ekrem Ocaklı

HATAY

A. Feyzi Atahan
Şemsettin Mursaloğlu
Celâl Ramazanoğlu
Şevket Sarıcalı

İÇEL

İbrahim Gürgen
Hidayet Sinanoğlu
Mehmet Mutlugil

İSPARTA

Kemal Demiralay

İSTANBUL

Celâl Bayar (Reisicum-
hur)

Nazim Bezmen

Faruk Nafiz Çambel

Aleksandros Iacopoulos

Fuad Köprülü

Nadir Nadi

Emin Onat

Nizamettin Âli Sav

Henri Soriano

Zeki Rıza Sporel

Hamdullah Suphi Tan-
rıöver

Celâl Türkgeldi

Tahsin Yazıcı

İZMİR

Nebil Sadi Altuğ

Pertev Arat

Cihad Baban

Muzaffer Balaban

Sadık Giz
Arif Güngören
Needet İncekara
Osman Kapanı
Halûk Ökeren
Mehmet Ali Sebük
Abidin Tekön
Behçet Uz

KARS

Fevzi Aktaş
Sırrı Atalay
Remzi Çakır
Hasan Erdoğan

Turgut Göle

Kemal Güven

Mehmet Hazer

İbrahim Us

Rıza Yalçın

Ali Yeniaras

KASTAMONU

Hilmi Dura

Salim Esen (İ.)

Ziya Termen

KIRKLARELİ

M. Ali Ceylân

Fikret Filiz

KİRŞEHİR

Osman Alışıroğlu

KOCAELİ

Ekrem Alican

Ziya Atıç

Hamdi Başak

Hamza Osman Erkan

Sefer Göksel

Turan Güneş

Kâzım Meriç

Cemal Tüzün

KONYA

Abdürrahman Fahri

Ağaoğlu

Hamdi Ragıp Atademir

Hidayet Aydın

Remzi Birand

Abdi Çilingir

Ziyad Ebüzziya

Mekki Keskin

Ahmet Koyuncu

Tarık Kozbek

Sabahattin Sönmez

KÜTAHYA

Ali Galib Bubik

Süleyman Süruri Nasuhoğlu

Osman Özbilen

Ihsan Şerif Özgen

Nihat Haluk Pepeyi

İsmail Hakkı Veral

MALATYA

Esat Doğan

Ahmet Fırat

Mehmet Kartal

Kâmil Kırıkoğlu

Abdullah Köroğlu

Mehmet Fahri Oral

Mehmet Zeki Tulunay

Nüvit Yetkin

MANİSA

Yunus Muammer Alakant

Hayri Büke

Adnan Karaosmanoğlu

Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu

Melih Koçer

Muzaffer Kurbanoğlu (İ.)

Sudi Mihçioğlu

Muhlis Tümay

MARAŞ

Abdullah Aytemiz

Ahmet Kadoğlu

Mahmut Karaküçük

Nedim Ökmen

Remzi Öksüz

MARDİN

Abdülkadir Kalav

Cevdet Öztürk

Halim Şatana

MUĞLA

Turhan Akarca

Nâtik Poyrazoğlu

Akif Sarıoğlu

MUŞ

Gıyasettin Emre

NİĞDE

Ali Ulvi Arıkan

Sadettin Ertur

Ahmet Nuri Kadioğlu

Cavit Kavurmacıoğlu

Hüseyin Ülkü

ORDU

Feyzi Boztepe

Fazıl Erim

Fazlı Ertekin

Sabri İşbakan

Selâhaddin Orhon

Memiş Yazıcı

RİZE

Osman Kavrakoğlu

Mehmet Fahri Mete

Ahmet Morgil

SAMSUN

Salim Çonoğlu

Abdullah Eker

Rami Ozan Gümüsoğlu

Ömer Güriş

Abdullah Keleşoğlu

SEYHAN

Mustafa Akçah

Zahit Akdağ

Cauid Oral

Salim Serçe

Lûtfi Sezgin

Sinan Tekelioğlu

Nurullah İhsan Tolon

SİİRD

Veysi Oran

SİNOB

Şerafettin Ayhan

Nuri Sertoğlu

Hasım Tari

SİVAS

Nuri Demirağ

Şevki Ecevit

Etem Erdineç

Kâzım Oskay

Rifat Öçten

Bahattin Örnekol

Ahmed Özel

TEKİRDAĞ

Ferid Alpiskender

Necmi Arman

Fethi Mahramlı

TOKAD

Selâhattin Güllüt

Hasan Kangal

Ömer Sunar

Yusuf Ulusoy

TRABZON

Emrullah Nutku

TUNCELİ

Bahri Turgut Okaygün

Fethi Ülkü

URFA

Feridun Ayalı

Feridun Ergin

Mehmet Hatiboğlu

Hasan Oral

Celâl Öncel

Saim Önhon

Aziz Özbay

Muzaffer Timur

UŞAK

Hâcım Yılmaz

YOZGAD

Mahmut Ataman

Numan Kurban

ZONGULDAK

Hüseyin Balık

Necati Diken

Hakkı Hilâlet

[Münhal Mebusluklar]

Afyon Karahisar	1	Bursa	1	İstanbul	1	Kırklareli	1
Ankara	2	Çoruh	1	İzmir	1	Zonguldak	2
Antalya	1	Diyarbakır	1	Kastamonu	1		—
Aydın	1	Eskişehir	1	Kayseri	3		18

Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası (3/379)

T. C.

Başvekâlet

30. VI. 1956

Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü

H. No. 6/2 - 1975

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisiğine

Hürriyet Partisinin 27. V. 1956 günü Antalya'da Tophane Parkında tertiplelediği açık hava toplantısında yaptığı konuşmada sarf ettiği sözlerle Hükümetin mânevi şahsiyetini alenen tahkir ettiği bildirilen Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker hakkında takibat yapılabilmesi için Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde gereken karar verilmek üzere Adliye Vekâletinden alınan 8. VI. 1956 tarih ve 16692 sayılı tezkere suretiyle eklerinin bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

Adliye Vekâleti (Ceza İşleri Umum Müdürlüğü) nün 8. VI. 1956 tarih ve 16692 sayılı tezkeresi suretidir

Özü : Hükümetin mânevi şahsiyetini tahkir eden maznun Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker hakkındaki evrakın takdim kılınmasına dair.

Yüksek Başvekâlete

Antalya Cumhuriyet Müddeiumumiliğinden alınan 28. V. 1956 gün ve 630/444 sayılı yazıda; Hürriyet Partisinin 27. V. 1956 günü Antalya'da Tophane Parkında tertiplelediği açık hava toplantısında konuştuğu sırada «Bizim duyduğumuz hakikat ise bu memlekette nüfuz ticareti, geniş suistimaller, karaborsa her zamandan ziyade, Türk tarihinde emsali görülmemiş derecede almış yürümüştür. Bunları Hükümet önlüyemediğine göre ya iştirak etmektedir veya göz yummaktadır.» demek suretiyle Hükümetin mânevi şahsiyetini alenen tahkir etmekten maznun Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker hakkında takibat icrası için izin verilmesi talebolunmuştur.

Adı geçen müddeiumumilikten gönderilen bu hâdiseye mütaallik hazırlık tahkikatı evrakı birlikte takdim kılınmış ve maznun hakkında takibat icrasına Türk Ceza Kanununun 160 nci maddesi mucibince Vekâletimizce izin verilmiştir.

Aleyhine isnadolunan mezkûr suçtan dolayı mümaileyh Selâhattin Toker hakkında takibat yapılabilmesi aynı zamanda teşriî masuniyetinin kaldırılmasına bağlı bulunduğundan, Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde muktezasının ifasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Adliye Vekili

Prof. Dr. H. Avni Göktürk

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

T. B. M. M.

*Teşkilâtı Esasiye ve Adliye
encümenlerinden mürekkep*

Muhtelit Encümen

Esas No. 3/379

Karar No. 25

12 . II . 1957

Yüksek Reisliğe

Hürriyet Partisinin 27 . V . 1956 günü Antalya'da Tophane parkında tertibettiği açık hava toplantısında, Elâzığ Mebusu Selâhaddin Toker'in yaptığı konuşma sırasında :

«Bizim duyduğumuz hakikat ise, bu memlekette nüfuz ticareti, geniş suiistimaller, karaborsa her zamandan ziyade, Türk tarihinde emsali görülmemiş derecede almış yürümüştür, bunları Hükümet önliyemediğine göre ya iştirak etmektedir veya göz yummaktadır» demek suretiyle Hükümetin mânevi şahsiyetini alenen tahkir etmek suçundan mumaileyh hakkında takibat icrası için mahalli Cumhuriyet Müddeiummiliğinin talebi üzerine, Adliye Vekâletince gerekli izin verilmekle beraber teşrii mâsuniyet hususunda muktazası yapılmak üzere Başvekâletin 30 . VI . 1956 tarih ve 6/2-1975 sayılı tezeresiyle, tahkikat evrakı Yüksek Riyaset tarafından havale edilip, Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümenimizde usulü veçhile teşkil olunan İhzarî Encümenin tetkikatından sonra ; Elâzığ Mebusu Selâhaddin Toker'in şifahi izahı da dinlenerek mesele müzakere edilmiştir.

Hükümetin mânevi şahsiyetini tahkir etmek suçu Türk Ceza Kanununun 159 nci maddesine mümas ve terhipli mahiyette ağır cezayı müstelzim bulunduğundan Elâzığ Mebusu Selâhaddin Toker hakkında takibat yapılabilmek için Teşkilâtı Esasiye Kanununun 12 nci ve Dahili Nizamnamenin 180 nci maddeleri gereğince teşrii mâsuniyetinin kaldırılmasına ekseriyetle karar verilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere
Yüksek Reisliğe sunulur.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye
encümenlerinden mürekkep

Muhtelit Encümen Reisi Bu M. Muharriri

Manisa
Muhalifim
M. Tümay

Niğde
H. H. Ülkün

Kâtip
İzmir
Müstenkifim
I. Sipahioğlu

Ankara
R. Eren

Aydın
N. Geveci

Bingöl
Müstenkifim
N. Aras

Balıkesir
V. Asena

Burdur
Muhalifim
B. Kayaalp

Bursa
M. Erkuymcu
Çoruh
M. Önal

Çanakkale
S. Sezgin
Denizli
Müstenkifim
I. Hadımlıoğlu

İçel
H. Frat
Kars
Muhalifim
K. Güven
Kocaeli
S. Dinçer

İzmir
M. A. Sebük
Kayseri
Müstenkifim
K. Gündes
Konya
Müstenkifim
H. Aydınar

Konya
T. Kozbek
Malatya
Muhalfim
N. Ocakciođlu
Yozgad
Müstenkifim
I. Aktürel

Kütahya
S. S. Nasuhoğlu
Sivas
Ş. Ecevit
Yozgad
M. Ataman

kümetin mânevi şahsiyetini tahkirde izafe edilen sözleri; mutlak mânaları içinde, zabıt varakası ve münzilerinin şahadeti Dahilî Nizamnamenin 180 nci maddesinde yazılı teşriî masuniyetin kaldırılması için kandırıcı delil mahiyetinde göremediğimden teşriî masuniyetinin kaldırılmasına muhalifim. Takibat ve muhakemenin devre sonuna bırakılması reyindeyim.

Muhalefet serhi
Elâzığ Mebusu Selâhattin Toker'in, Hü-

Manisa Mebusu
Muhlis Tümay

Devre : X
İçtima : 3

S. SAYISI : 153

Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/542)

T. C.

Başvekâlet

27 . VIII . 1956

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı: 71 - 356/2945

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değişiklik yapılması hakkında Maarif Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 20 . VIII . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe ve iliskleriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

1956 . 1957 ders yılında :

Liselerle kolejlerin ve mevcut ortaokulların öğretmen kadrolarını takviye etmek,

Yeniden açılacak ortakollara öğretmen tâyin edebilmek,

Yeniden açılacak okullar için idareci kadroları sağlamak ve mevcut okulların idare kadrolarını günün ihtiyacına uygun bir şekilde ayarlamak ve 6273 sayılı Kanun ile yapılmış bulunan intibaklardan dolayı Devlet Şûrasınca alınan kararların uygulanmasını sağlamak üzere yüksek dereceli öğretmen kadroları alınması zaruri görülmektedir.

İlişik kanun lâyihası bu sebeplerden dolayı hazırlanmış bulunmaktadır.

Maarif Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maarif Encümeni

Esas No. 1/542

Karar No. 36

31 . VIII . 1956

Yüksek Reisliğe

Encümenimize havale buyurulan «Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası» üzerinde, Maarif ve Maliye Vekâletleri mümessilleri de hazır buldukları halde, gerekli müzakereler yapıldı.

Orta öğretim öğretmen ve memur maaşları ile idareci ücretleri kadrolarında günün ihtiyaçlarına göre gerekli artırmayı tazammun eden bu lâyihada dermeyan edilen :

- a) Lise, kolej ve ortaokulların öğretmen kadrolarını takviye etmek;
- b) Yeniden açılacak orta öğretim müesseselerine öğretmen tâyin edebilmek;
- c) Yeniden açılacak okullar için idareci kadroları sağalmak ve mevcut idare kadrolarını günün ihtiyacına göre ayarlamak;
- d) 6273 sayılı İntibak Kanununun tatbikatı hakkındaki Devlet Şûrası kararını uygulamak;

Şeklindeki mucip sebepler encümenimizce muvafık mütalâa edilerek lâyihamın esası aynen ve ittifakla kabul edilmişse de, aşağıdaki mülâhazalar dolayısıyla meriyet tarihi 1 Mart 1956 ya alınarak lâyihada o yolda değişiklik yapılmıştır:

1. Kanunun esas maksadı kadrosuzluk yüzünden terfi edemiyen öğretmenleri terfi ettir-

mek olduğuna göre meriyet tarihinin 1 Mart 1956 ya alınması mağduriyetleri nispeten bertaraf etmiş olacaktır.

2. Lâyihamın malî portesinin Maarif Vekâleti bütçesi tasarruflarından sağlanacağı ifade edilmiş olduğuna göre bu suretle yapılacak cüzi bir artışın bu büyük bütçe tasarrufları arasında fazla bir yer tutmayacaktır.

3. Meriyet tarihi, henüz katî hesabı yapılmamış olan aynı malî yıl içerisinde değiştirildiğine göre maziye mâtûf bir hesaplaşma mahiyetinde değildir.

Tercihan ve müstacelen görüşülmesi temenisiyle;

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe saygiyle sunulur.

Maarif Encümeni Reisi

ve Bu M. M.

Rize

A. Morgil

Ankara

Ö. Bilen

İzmir

N. Pınar

Burdur

M. Özbey

Erzincan

V. Varol

Trabzon

M. B. Tarakçıoğlu

Ankara

Â. Temuçin

İstanbul

A. Hacopulos

Trabzon

H. Ağanoğlu

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/542
Karar No. 73

5 . IV . 1957

Yüksek Reisliğe

Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyillerinde değişiklik yapılması hakkında Maarif Vekâletince hazırlanıp Başvekâletin 27 . VIII . 1956 tarih ve 71 - 356/2945 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Maarif Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla, Maliye ve Maarif Vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyiha, 1956 - 1957 ders yılında lise ve ortaokulların öğretmen kadrolarını takviye etmek, yeniden açılacak okullara öğretmen temin edebilmek ve bu okulların idareci kadrolarını günün ihtiyacına uygun bir şekilde ayarlamak ve 6273 sayılı Kanunla yapılmış bulunan intibaklardan dolayı Devlet Şûrasınca alınan kararların tatbikini sağlamak üzere kadro alınmasını temin maksadiyle hazırlanmış bulunmaktadır.

Encümenimizde cereyan eden müzakereler ve Hükümet mümessillerinden alınan mütemim izahlardan sonra lâyiha esas itibariyle yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Bir ve ikinci maddelere bağlı cetveller günün şart ve ihtiyaçlarına daha uygun bir şekilde değiştirilmek suretiyle Hükümetin metni aynen kabul edilmiş, muvakkat madde bu kanun

nun 1956 yılında meriyete gireceği mülâhaza-
siyle ilâve edilmiş olup halen lüzum kalmadığından dolayı tayıy edilmiştir.

Üçüncü madde, bu kanun 1 Mayıs 1957 tarihinden itibaren mer'i olacak şekilde değiştirilmek ve dördüncü madde de Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Lâyiha, Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reisvekili	Mazbata M.	
Bahkesir	Zonguldak	Tokad
Ş. Bakay	S. Ataman	Ö. Sunar
Afyon K.	Aydın	Balıkesir
M. Â. Ülgen	Z. Uray	M. H. Timurtaş
Çankırı	Çorum	Çorum
T. Uygur	Y. Gümüsel	Y. Gürsel
Diyarbakır	Diyarbakır	İzmir
H. Turgut	M. H. Ünal	B. Bilgin
Kocaeli	Konya	Ordu
C. Tüzün	R. Birand	R. Aksoy
Ordu	Rize	Seyhan
S. İşbakan	H. Agun	S. Barı
Seyhan	Siird	Tekirdağ
A. Topaloğul	B. Erden	Z. Erataman
Trabzon	Trabzon	Yozgad
S. F. Kalaycıoğlu	İ. Şener	D. Akbel
	Yozgad	
	T. Alpay	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin «V» işaretli Orta Öğretim Umum Müdürlüğüne bağlı okul ve kurumlar başlığı altındaki (Lise ve ortaokullar öğretmen ve memurları) kısmına dâhil kadrolar kaldırılmış, yerine ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

MADDE 2. — 4926 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde «III» işaretli (Lise ve ortaokullar idarecileri) başlığı altındaki ek görev tazminatına ait kadrolar kaldırılmış, yerine bağlı (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar konulmuştur.

MUVAKKAT MADDE — İlişik 3 sayılı cetvelde yazılı kadrolar 1956 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı «L» işaretli cetvelin Maarif Vekâleti kısmına konulmuştur.

MADDE 3. — Bu kanun neğri tarihinde meriyete girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

20 . VIII . 1956

Başvekil <i>A. Menderes</i>	Devlet Vekili ve Adliye V. V. <i>M. C. Bengü</i>
Devlet Vekili ve Millî M. V. V. <i>Ş. Ergin</i>	Devlet Vekili <i>E. Kalafat</i>
Devlet Vekili <i>C. Yardımcı</i>	Adliye Vekili
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili ve Hariciye V. V. <i>E. Menderes</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili <i>N. Ökmen</i>

MAARİF ENCÜMENİNİN TADİLİ

Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun 1 Mart 1956 tarihinde meriyete girer.

MADDE 4. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Maarif Vekili <i>A. Özel</i>	Nafia Vekili <i>M. Çavuşoğlu</i>
İkt. ve Ticaret Vekili <i>Z. Mandalıncı</i>	Sih. ve İç. Mua. Vekili <i>N. Körez</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsmen</i>	Ziraat Vekili <i>E. Budakoğlu</i>
Münakalât Vekili <i>A. Demirer</i>	Çalışma Vekili <i>M. Tarhan</i>
İşletmeler Vekili <i>S. Ağaoğlu</i>	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADILI

Maarif Vekâleti kuruluş kadrolariyle merkez kuruluş ve görevleri hakkındaki 2287 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair olan 4926 sayılı Kanunla ek ve zeyilleri bulunan kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun 1 Mayıs 1957 tarihinden itibaren meriyete girer.

MADDE 4. — Hükümetin 4 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

V - Ortaöğretim Umum Müdürlüğüne
bağlı okul ve kurumlar

(Lise ve ortaokullar öğretmen ve memurları)

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas	D.	Memuriyetin unvanı	Aded	Maas
3	Öğretmen	20	100	7	Memur (1)	7	50
4	»	104	90	8	»	21	40
5	»	244	80	9	»	45	35
6	»	452	70	10	»	78	30
7	»	503	60	11	»	200	25
8	»	909	50	12	»	176	20
9	»	1036	40	13	»	203	15
10	»	855	35			730	
11	»	3304	30				
		7427					

(1) İç hizmetleri şefi, kâtip, ambar, depo, kitaplık ve ders aletleri memurları.

[2] SAYILI CETVEL

III - Lise ve ortaokullar idarecileri

Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
Müdür	15	200	Müdür yardımcısı	20	120
»	25	175	»	30	100
»	45	150	»	100	75
»	110	125	»	350	60
»	150	100	»	400	50
»	200	75	»	100	40
»	25	50			
	570			1000	

[3] SAYILI CETVEL

«L»

«V» Ortaöğretim Umum Müdürlüğüne bağlı
okul ve kurumlar

(Lise ve ortaokullar öğretmen ve memurları)

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
3	Öğretmen	4	100
4	»	10	90
5	»	20	80
6	»	40	70
7	»	46	60
8	»	60	50
9	»	70	40
10	»	100	35
		<hr/>	
		350	
		<hr/>	
9	Memur	1	40
10	»	3	35
11	»	4	30
12	»	6	25
13	»	7	20
14	»	19	15
		<hr/>	
		40	
		<hr/>	

Bütçe Encümenininin tadiline bağli

[1] SAYILI ÇETVEL

V - Orta Öğretim Umum Müdürlüğüne bağli
okul ve kurumlar

(Lise ve ortaokullar öğretmen ve memurları)

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
3	Öğretmen	46	100	7	Memur (*)	1	60
4	»	114	90	8	»	9	50
5	»	266	80	9	»	23	40
6	»	452	70	10	»	45	35
7	»	503	60	11	»	78	30
8	»	904	50	12	»	200	25
9	»	1 036	40	13	»	226	20
10	»	855	35	14	»	253	15
11	»	3 304	30				

[2] SAYILI ÇETVEL

III - Lise ve ortaokullar idarecileri

Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
Müdür	15	250	Müdür yardımcısı	20	150
»	20	200	»	30	120
»	45	175	»	100	100
»	45	150	»	350	75
»	110	125	»	400	60
»	200	100	»	200	50
»	250	75			
	690			1 100	

(*) İç hizmetleri şefi, kâtip, ambar, depo, kitaplık ve ders aletleri memurları.